

VINERI • 2 SEPTEMBRIE 2011 • ANUL LXI NR. 35

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA



*„Vrem să ne implicăm într-o campanie pentru recensământ”
ICR Budapesta va fi timp de două zile cu porțile larg deschise
Monumentul lui Teodor Pap a devenit monument protejat*



CALENDAR ORTODOX

5 septembrie, luni – † Sf. Proororia, tatăl Sf. Ioan Botezătorul; Sf. Mc. Urban.
6 septembrie, marți – † Pomenirea minunii Sf. Arh. Mihail în Colose; Sf. Mc. Macarie.
7 septembrie, miercuri – Înaintepăznuirea Nașterii Maicii Domnului; Sf. Mc. Sozont; † Cuv. Simeon și Amfilohie de la Pângărați (Post).
8 septembrie, joi – (†) Nașterea Maicii Domnului.
9 septembrie, vineri – Sf. și Dreptii părinți Ioachim și Ana; † Sf. Cuv. Onufrie de la Vorona și Cuv. Chiriac de la Tazlău (Post).
10 septembrie, sâmbătă – Sf. Mc. Minodora, Mitrodora și Nimfodora; Sf. Pulheria împărăteasa (Sâmbăta dinaintea Înălțării Sf. Cruci).
11 septembrie, duminică – Cuv. Teodora din Alexandria; Cuv. Eufrosin.



Foaia a scris...

Acum 40 de ani

Comitetul de femei al cooperativei a pregătit o masă în cinstea celor sărbătoriti. După această masă festivă voia bună, ciocnirea de pahare, discuțiile, au fost întrerupte doar atunci, când au sosit muzicanții satului, care au „aprinș” călcăiele participanților. Aceștia tineri și bătrâni, au făcut să răsună sale de ropotul pașilor de dans, și au făcut ca bace Ghiuri și bace Toader Burcuz să învârtă pe mătușa Flori Kerecségi în iureșul jocurilor românești. Vrând-nevrând ne punem întrebarea, ce putem, sau ce ar trebui să facem, ca și tineretul să îndrăgească mai mult obiceiurile și jocurile noastre străvechi. (Ziua bătrânilor la Săcal, autor: Mihai Ruja, profesor, Foaia Noastră, Nr. 17, 1 septembrie 1971, pag. 3)

Acum 30 de ani

– Orașele vizitate sunt cele mai mari orașe ale cenadei, care plac îndată turistului. În amintire mi s-a întipărit de neșters întâlnirea cu Zoltán Székely celebru violonist, la care am avut posibilitatea să cânt la o vioară „Stradivarius”. Trebuie să vă spun că vioara mi-a plăcut foarte mult dar nu aș schimba-o cu a mea, care „vorbește” întotdeauna în locul meu. („În locul meu vorbește vioara...”, autor: – T.J. –, Foaia Noastră, Nr. 34, 23 august 1981, pag. 7)

Acum 10 ani

La Keszthely, cu prilejul celui de-al VII-lea Festival al Naționalităților, succes frenetic ca Nistoreștii n-a obținut nimeni. Nici dansatori soliști, nici cântăreți, nici alte formații artistice. Nimeni! Succesul nemaipomenit a început în timpul tradiționalei defilări în costume populare, când pe strada principală a orașului de pe malul „lacului maghiar”, frații Nistor, acompaniați de „hortacul” lor „DELE” (totalat de vestitul Teodor Covaci) au fost opriți și solicitați la joc aproape pas cu pas: Când mica lor formație „de ocazie” a fost oprită, solicitată la dans și de fiecare dată aplaudată la scenă deschisă de sutele de spectatori; când dansul micherechean și-a recucerit demnitatea lui binemeritată; când suita de dansuri populare micherechene a confirmat la cel mai înalt nivel artistic pronosticul specialiștilor consecvent optimiști; când acest succes i-a dat încredere în sine lui bace Gyuri Nistor; când însuflețirea i s-a ridicat la un nivel nevisat: când și-a dat seama că ceea ce dânsul a moștenit de la înaintașii săi nu e o bogăție proprie...”. (O carte și câteva gânduri-gânduri, Gheorghe Nistor 1922–1987, autor: Al. Hoțopan, Foaia românească, Nr. 34, 24 august 2001, pag. 13)



Jula

Monumentul lui Teodor Pap a devenit monument protejat

Zilele trecute s-a lărgit lista monumentelor protejate din Ungaria. Ministrul Resurselor Umane, *Rét-helyi Miklós*, a declarat drept monumente protejate o nouă serie de imobile și monumente, printre care se află și crucea lui Teodor Pap din Jula. În cel mai nou număr al Monitorului Oficial se anunță că „scopul declarării ca monument protejat este să se păstreze valorile de artă plastică ale monumentului ridicat în 1913 pentru



personalitatea marcantă a Bisericii Ortodoxe Române din Ungaria, Teodor Pap”.

Monumentul lui Teodor Pap, devenit monument protejat, se află în cimitirul ortodox din Orașul Mare Românesc din Jula.

Acesta a fost propus pentru a fi introdus pe lista monumentelor protejate cu mai mulți ani în urmă de către fostul episcop de Jula, *PS Sofronie*, care azi este episcopul Oradiei.

R.P.

Ziua Limbii Române pentru toți românii

Deja din 1989, pe 31 august, în Republica Moldova este marcată data revenirii la scrierea în grafie latină, momentul fiind celebrat ca Ziua Limbii Române.

Anul acesta, 166 de parlamentari români au depus la Senatul României un proiect de lege în care solicită proclamarea zilei de 31 august drept Ziua Limbii Române, proiectul pro-

punând ca această zi să fie marcată de către autoritățile publice din România și de către reprezentanțele diplomatice din străinătate prin organizarea unor programe și manifestări cultural-educative și artistice cu caracter evocator sau științific, consacrate limbii române.

Miercuri, 31 august, la București s-a anunțat că la această inițiativă au ade-

rat și alte comunități românești din jurul României, cum sunt Bulgaria, Serbia și Ungaria. Astfel, începând din vara anului 2012 și la românii din Ungaria se va sărbători această zi.

E.I.

**Scrieți-ne
la adresa:
foaia@foaia.hu**

Din fototeca de 60 de ani a Fcii românești



Elevele Maria Bordaș, Ana Gurzău, Eva Mihuț, Ana Ardelean, Ana Balint și Maria Martin la o serbare școlară din Micherechi, în anul 1978.

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă:

A început școala și pentru David Cora, elev în clasa întâi la Jula (foto: Rita Pățaș)

„Vrem să ne implicăm într-o campanie pentru recensământ”

Convorbire cu Nicolae-Dan Constantin, consul gerant interimar la Seghedin

Noul consul gerant interimar de la Seghedin, Nicolae-Dan Constantin, deși este deja de un timp în Ungaria, a fost numit doar acum, după ce domnul consul gerant interimar, Radu Florea s-a întors la București. Pentru început l-am rugat să ne prezinte cartea lui de vizită.

– Poziția aceasta de consul gerant interimar o ocup de la 1 august, odată cu plecarea colegului Radu, mandat pe care și l-a împlinit cu foarte mare succes după mai bine de șase ani, aproape șapte ani petrecuți la Seghedin. Sigur pot spune că activitatea consulatului o cunosc, fiind venit aici încă de la început de martie și am avut timp suficient să mă obișnuiesc în toată această perioadă, activitate, care pentru mine este relativ nouă. Eu sunt diplomat în Ministerul de Externe din 1997, însă activitatea mea în cadrul Ministerului s-a desfășurat pe alte domenii. Am intrat în Minister și am lucrat în domeniu multilateral, pe relația cu organizații internaționale, respectiv cu ONU, timp de trei ani de zile, până în 2000, atunci când am părăsit centrala și am fost la post la Viena, la misiunea noastră pe lângă organizațiile internaționale cu sediul la Viena. Acolo am stat până în 2004, când am revenit în centrală, iar după aceea am condus timp de patru ani de zile, de la jumătatea anului 2005 până la jumătatea anului 2009, Compartimentul de Resurse Umane din cadrul Ministerului de Externe. Iar acum, după o perioadă intermediară de un an și ju-

mătate în centrală, iată-mă la Seghedin, iarăși cu o problemă nouă pentru mine. Dar acest lucru caracterizează în principiu diplomatul român și, în special, diplomatul român modern, faptul că este chiar necesar să facă aceste schimbări în activitate. Adică, puțini mai sunt care și-au început cariera în diplomatie pe un anumit domeniu și merg în acel domeniu până la sfârșitul carierei. Cum spuneam și în cazul meu, o parte de politic, de multilateral, parte de resurse umane, iar acum iată partea consulară.

– Dar până să ajungeți în Ministerul Afacerilor Externe?

– Aici este un lucru interesant. Sunt bucureștean și încă în adolescență am avut înclinația aceasta către zona de tehnică, acesta a fost și motivul pentru care am urmat cursurile Institutului Politehnic din București, Facultatea de Construcții de mașini, pe care am absolvit-o în 1990. Am fost prima promoție care a încheiat după Revoluție. Bineînțeles, atunci am fost repartizat într-o fabrică de profil din București, unde am lucrat până aproape de 1995–96. De unde a apărut această legătură cu diplomația? Tatăl meu a fost diplomat de carieră și îmi place să spun



că eu am crescut oarecum la umbra acestui Minister de Externe sau al diplomației române, în sensul că tatăl meu, tot așa tânăr diplomat fiind, primul post l-a avut la New York și eu aveam atunci o vârstă foarte fragedă. Sora mea, puțin mai mică ca mine, chiar s-a născut la New York. Tatăl meu a făcut acel post timp de șase sau șapte ani de zile. Asta s-a întâmplat când aveam mai puțin de un an și ne-am întors în țară când aveam șapte ani. Sigur tata și-a continuat activitatea, fiind diplomat de carieră în Ministerul de Externe. Îmi aduc aminte că până în 1982, când a fost la rândul lui la post la Viena cu aceeași structură de diplomat multilateralist, deplasările, delegațiile lui au fost de scurtă durată, de o lună, două sau câteva săptămâni, adică era cu noi acasă, dar eu abia așteptam momentele în care revenea din astfel de delegații, copil fiind, și îi ceream să-mi povestească. Eram fascinat încă de la vârsta aceea. Doar că fără o încurajare din partea tatălui meu pentru a urma aceeași carieră. M-a încurajat foarte mult către această latură tehnică și cu aplecarea mea, am ajuns să urmăresc Institutul Politehnic din București. Tatăl meu a decedat la sfârșitul anului 1993 și poate că și asta m-a îndreptățit să fac această cotitură în carieră și să împărtășesc munca aceasta în domeniul diplomatic. Așa am ajuns în 1997 în Ministerul de Externe.

– După două metropole, Viena și București, cum vi se pare orașul Seghedin?

– E un oraș foarte frumos. Într-adevăr este un oraș mic comparativ cu Viena și București, numai că are farmecul lui specific. Seghedin nu-mi este necunoscut, ca de altfel și Ungaria, pentru că cel puțin în perioada în care eram la post la Viena tranzitam Ungaria, cum am venit de la Est la Vest în drumurile pe care le făceam cu mașina venind de la București la Viena sau invers, de la Viena la București. Sigur, călătoriile nu au fost niciodată de natură să rămân în Seghedin, dar am cunoscut orașul.

– Și v-ați oprit?

– M-am oprit, dar numai pentru câteva ore. Când am venit în martie în Seghedin am avut o experiență mai lungă. Sper să fie o experiență nu neapărat cât mai lungă, dar cât mai plăcută și cu rezultate foarte bune.

– Pentru activitatea Dumneavoastră este important să aveți o bună relație și cu conducerea orașului. Ați luat legătura cu oficialitățile locale?

– Da, pot spune că a fost un prim contact pe care l-am avut chiar la sfârșitul săptămânii trecute cu primarul orașului în marja acelei manifestări ocazionale, organizate de ziua națională din 20 August. Am avut o întâlnire mai mult cu caracter protocolar, însă am convenit împreună să ne vedem în foarte scurt timp și să stabilim în continuare o legătură și niște proiecte comune pe care le putem avea. Deja am o listă de probleme pe care trebuie să le discut cu dânsul și cu toată echipa. Am avut ocazia în două rânduri să o cunosc pe doamna Magyar Anna, președintele Consiliului Județean Csongrad. Am avut tot așa un contact special cu zona academică la Rectoratul Universității din Seghedin. Poate aici nu discutăm de oficialitățile orașului, dar dacă pot spune așa, sunt într-o legătură foarte apropiată cu conducerea Catedrei de Limba și Literatura Română. Această numire a mea a venit abia de două-trei săptămâni,

dar mai mult ca sigur că începând de la 1 septembrie voi fi foarte prins în acțiunile protocolare, de prezentare și de cunoaștere a oficialităților.

– Probabil știți că în zonă există și o colaborare euroregională între Voivodina, Ungaria și România, care este din în ce în ce mai importantă pentru această regiune din punct de vedere economic, cultural, dar există colaborări și în domeniul științific și al învățământului, iar colegii Dumneavoastră s-au implicat activ în această colaborare euro-regională. Doriți să continuați și Dvs. această tendință?

– Absolut, și am și avut un prim contact cu această formă euroregională. În luna aprilie a avut loc o reuniune periodică, ambele din acest an având loc aici la Seghedin, însă ele se vor desfășura prin rotație în cele trei țări. Aștept cu interes a doua reuniune, care va avea loc în luna septembrie, tot la Seghedin. Deja am stabilit primele contacte în primăvară cu membrii acestei structuri. Chiar am rămas foarte plăcut impresionat de interesul care s-a manifestat pentru această structură, partea română fiind foarte bine reprezentată la nivelul a patru județe, Arad, Timiș, Hunedoara și Caraș-Severin.

– Deci sunteți de șase luni aici și evident cele mai multe contacte le-ați avut cu comunitatea românească din zonă. Ce știți despre această comunitate românească din Ungaria înainte să veniți aici?

– Știam nu foarte mult, însă pot spune că un minim de cunoștințe, de informații aveam despre comunitate, pentru că deja mă pregătisem în perspectiva venirii la Seghedin. Înainte de a veni aici am făcut o minimă pregătire. Sigur cele mai multe informații le-am obținut ulterior, după venirea la post prin contactul direct pe care l-am avut cu această comunitate.

– Diferă imaginea pe care ați încercat s-o faceți la București de cea pe care ați întâlnit-o aici?

(Cont. în pag. a 5-a)



Pe scurt...

**REUNIUNEA ANUALĂ
A DIPLOMATIEI ROMÂNE**

Ministerul român de Externe a organizat, în perioada 29 august – 1 septembrie, reuniunea anuală a diplomației române. Evenimentul a fost dedicat modului în care ministerul își îndeplinește obligațiile care decurg din apartenența României la UE și NATO și valorificării avantajelor României în contextul global, atât la nivelul securității, cât și al economiei. Invitații speciali ai reuniunii din acest an au fost miniștrii de externe din Turcia, Suedia și Republica Moldova.

**CEL MAI MODERN
TRAMVAI DIN ROMÂNIA**

Tramvaiul românesc „Imperio”, fabricat de Astra Vaagoane Călători Arad în parteneriat cu Siemens, a fost prezentat în premieră publicului, joi, 25 august, când a fost scos pe șinele din centrul municipiului Arad, localnicii și oficiali din mai multe orașe având ocazia să facă o scurtă călătorie cu acesta. La prezentare au participat atât localnici, cât și oficiali din mai multe orașe din România și Ungaria, în care tramvaiul ar putea circula în următorii ani. „Imperio” a fost prezentat festiv în cadrul Zilelor Aradului, după care a circulat pe un scurt traseu, oprind pentru a prelua călători curioși să vadă noul model de tramvai.

**DANEZII, CEL MAI FERICIT
POPOR DIN EUROPA**

În pofida crizei economice și incertitudinii de pe piața financiară, 2/3 din europeni se declară fericiți și mulțumiți. Rezultatele unui studiu efectuat de o fundație din Hamburg demonstrează că danezii sunt cei mai fericiți europeni, 96% dintre cei intervievați în această țară spunând că sunt fericiți. Cu toate greutățile provocate de criză, pe locul doi se plasează grecii, cu 80%, iar pe locul trei italienii, cu 79%. În statele europene, femeile sunt mai mulțumite decât bărbații, iar populația rurală, mai fericită decât cea urbană. Pe lângă aceasta, în Europa, cuplurile sunt mai fericite decât celibatarii, iar cei care au venituri mai mari sunt mai fericiți decât cei cu salarii mici. Populația tânără este cel mai fericit segment de populație și are mare încredere în viitor. Rezultatele studiului la care a participat un eșantion de 15.000 de persoane din 13 state europene va fi publicat în toamnă.

Donație de carte românească pentru biblioteca din Chitighaz

Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria și Editura NOI de la Jula a făcut recent o importantă donație de carte în limba română pentru biblioteca din Chitighaz. După cum a mărturisit *Elisabeta Ardelean*, directoarea Casei de Cultură, care conduce și biblioteca, stocul de cărți românești este destul de învechit și sunt binevenite orice publicații, albume, dicționare, care pot contribui la ajutorarea elevilor de la școala românească, aceștia fiind în primul rând cei care caută volumele în limba română.



Biblioteca Maria Purece ne-a arătat toate rafturile cu cărți românești, mai ales de beletristică, dar ea ne-a spus că dispun și de câteva publicații ale românilor din Ungaria, dar nici pe departe de toate. Instituțiile julane, care au dăruit acum cărțile românești pentru biblioteca din Chitighaz, a întregit cu această ocazie stocul publicațiilor anuale, periodicelor, donând și cărți pentru copii, monografii despre românii din Ungaria. A.B.

Nou apel de propuneri de proiecte transfrontaliere româno-maghiare

Agenția Națională de Dezvoltare din Ungaria și Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului din România au lansat cea de-a cincea solicitare de propuneri de proiecte din cadrul Programului de Cooperare Transfrontalieră Ungaria-România. Această solicitare de propuneri se adresează în special proiectelor de investiții, de îmbunătățire sau dezvoltare a infrastructurii transfrontaliere de transport, comunicații și mediu, precum și a infrastructurii de afaceri, turism, cercetare, sănătate și prevenire a riscurilor comune. Beneficiarii eligibili sunt organizațiile care acțio-

nează în beneficiul public (instituții de stat, administrații publice locale, organizații non-profit, camere de comerț etc.) și își desfășoară activitatea în aria eligibilă a programului: Timiș, Arad, Bihor, Satu-Mare, Csongrád, Békés, Hajdú-Bihar, Szabolcs-Szatmár-Bereg. Proiectele trebuie să aibă un caracter transfrontalier și să fie realizate de către organizații partenere de pe o parte și cealaltă a graniței.

Fondurile europene alocate acestei solicitări însumează 51.398.714 euro. Proiectele selectate vor beneficia de finanțare din partea Uniunii Europene, prin Fon-

dul European de Dezvoltare Regională (FEDR), completată de cofinanțarea națională a celor două State Membre participante în Program, Ungaria și România.

Proiectele trebuie trimise exclusiv prin poștă sau poștă rapidă la sediul STC din Budapesta (VÁTI Nonprofit Kft, H-1016 Budapest, Gellérthegey u. 30–32). Termenul limită de depunere este 31 ianuarie 2012, data poștei. Cererile trimise ulterior vor fi automat respinse.

Pachetul de aplicație, precum și alte informații utile pot fi găsite pe pagina de Internet a programului: (www.huro-cbc.eu).

Citiți „E-Foaia”!

De la 1 ianuarie 2010, odată cu intrarea în al 60-lea an de apariție, oferim tuturor cititorilor noștri – la un preț foarte avantajos – posibilitatea de abonare la varianta electronică a „Foii românești”.

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” va cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar.



„E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

„E-Foaia” poate fi comandată (sau se poate cere un număr de probă gratuit) la adresa foaia@foaia.hu.

Abonamente la „E-Foaia”: 3 luni – 1200 ft, 6 luni – 2000 ft, 12 luni – 3500 ft.

„Vrem să ne implicăm într-o campanie pentru recensământ”

Convorbire cu Nicolae-Dan Constantin, consul gerant interimar la Seghedin

(Urmare din pag. a 3-a)

– Există această diferență între teorie și practică, una citești și alta vezi la fața locului. Ce pot să vă spun este că aceasta este o comunitate foarte dinamică, o comunitate care este destul de preocupată de legăturile cu România. Acesta este și un obiectiv al meu, vreau să întăresc această relație a consulatului, vreau să imprim consulatului și un aspect de muncă pe parte de comunități. N-aș vrea să se creadă, să existe o percepție greșită că un consulat general se ocupă numai de problemele cetățenilor români sau chiar și ale comunității. Nu, mult mai mult. Sigur este o activitate pe care consulatul de la Seghedin a prestat-o și în sensul acesta, numai că am niște idei noi vis-a-vis de cum s-ar putea întări această colaborare. Deja am stabilit împreună cu colegii din consulat și cu membrii marcanți ai comunității românești din zona Seghedinului, de a ne întâlni periodic la sediul consulatului, cel puțin odată pe lună și să discutăm sincer într-un cadru mai mult sau mai puțin restrâns. Cred că cel puțin după prima astfel de reuniune pe care am avut-o zilele trecute deja am trezit interesul membrilor comunității și sunt convins că vor fi rezultate foarte bune în viitor.

– Chiar asta vroiam să vă întreb, dacă ați găsit această comunitate deschisă pentru idei noi?

– Da, este deschisă pentru idei noi și pe de altă parte am găsit-o și cu niște idei bine conturate, nu aș spune neapărat divergente în sânul comunității, n-aș spune nici divergente față de ideile pe care le are Consulatul General, dar în mod sigur este nevoie de mai multe discuții, de adaptarea lor, de ajungerea la un numitor comun. Atunci baza acestor idei va fi una solidă și va da naștere la niște proiecte și programe certe în perioada imediat următoare.

– Vine recensământul populației atât în România, cât și în Ungaria. Pentru viitorul comunității românești de aici are o miză foarte mare rezultatul acestui recensământ. Consulatul General al României din Seghedin se poate implica în oarecare măsură în a conștientiza importanța acestui recensământ în comunitatea românească din Ungaria?

– Mai este până la recensământul din octombrie o lună. Într-o primă discuție cu membrii comunității am convenit împreună deja vis-a-vis de primele acțiuni pe care să le întreprindem împreună sau la nivelul nostru, al Consulatului General. Noi vom informa con-

stant și periodic centrala și autoritățile din țară. Preocuparea majoră pe care am observat-o și în rândul comunității și la noi este că să nu mai scadă numărul și așa redus al celor care s-au declarat de naționalitate română la ultimul recensământ, de acum 10 ani. Vrem să ne implicăm într-o campanie, unde sigur vom avea nevoie și de sprijinul mass-media, bine reprezentată aici în Seghedin, să diseminăm aceste informații, să conștientizăm românii din această zonă asupra necesității de a se declara de naționalitate română. Din informațiile pe care le avem și din unele cifre neoficiale, numărul românilor de aici este mult mai mare decât cel declarat la ultimul recensământ. De acest număr de acum depinde și soarta comunității, la această cifră se va raporta și sprijinul din partea Guvernului Maghiar sau sprijinul din partea Guvernului Român. Este foarte important ca românii să înțeleagă faptul că trebuie să se declare români, pentru că numai având o cifră cât mai aproape, o cifră reală putem să întreprindem măsuri care în continuare să păstreze identitatea lor, să promovăm împreună acțiuni pe linie culturală, socială și așa mai departe.

Iulia Kaupert

„Pro Cultura Minoritatum Hungariae” 2011

Institutul Cultural Maghiar și Lectoratul de Arte Plastice lansează și în acest an concursul pentru nominalizarea la premiul pentru activitatea culturală a minorităților naționale și etnice din Ungaria.

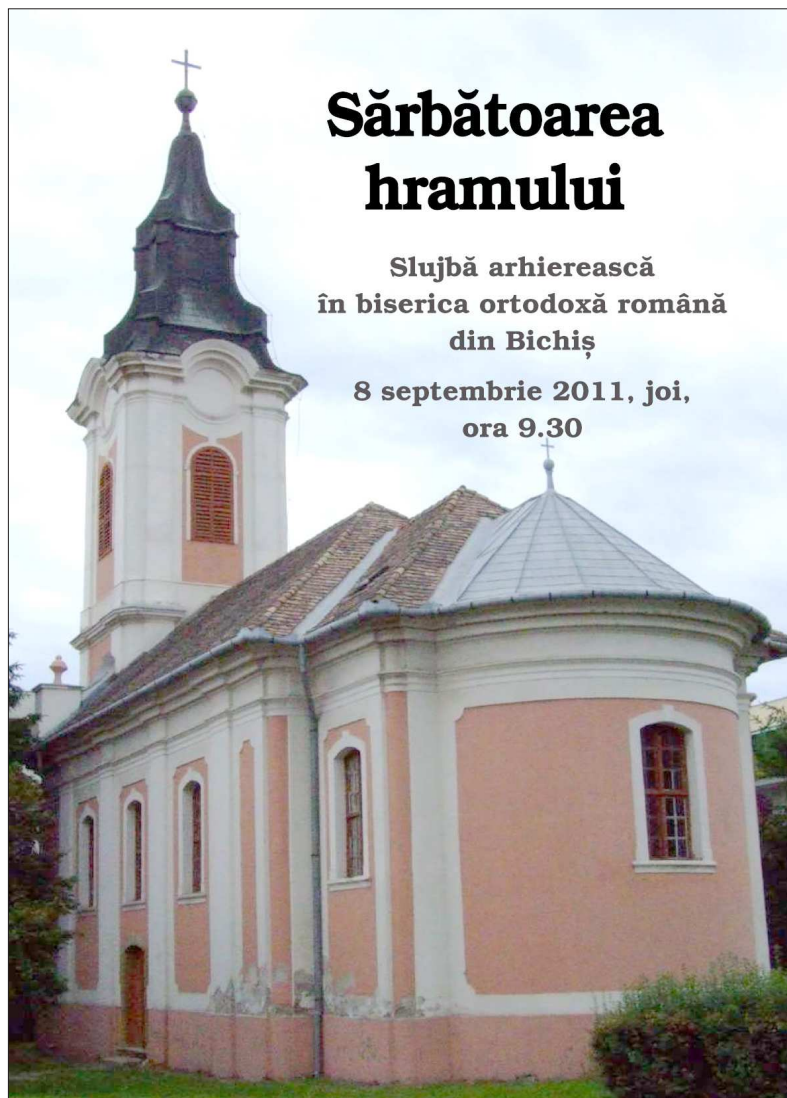
Premiul „Pro Cultura Minoritatum Hungariae” va fi acordat unei persoane sau organizații minoritare care desfășoară o activitate marcantă pentru păstrarea și dezvoltarea moștenirii culturale a limbii materne și prin activitatea lor contribuie la conviețuirea popoarelor din Bazinul Carpatic. Se acordă opt premii, care vor fi înmânate pe 11 decembrie 2011, în cadrul Galei Naționalităților, organizată cu ocazia Zilei Minorităților din Ungaria.

Nominalizarea candidaților pentru premii se va face până în 30 septembrie 2011, informații suplimentare fiind accesibile pe site-ul www.mmikl.hu sau la numerele de telefon 06-1/225-6043, 06-1/225-6041.

Sărbătoarea hramului

Slujbă arhierescă
în biserica ortodoxă română
din Bichiș

8 septembrie 2011, joi,
ora 9.30



Pe scurt...

SERCAD

La ședința din 17 august a Asociației regionale din Șercad (str. Kossuth, nr. 27), primarii a 11 localități aparținătoare acestei regiuni (Biharugra, Geszt, Körösnagyharsány, Ghian, Micherechi, Mezőgyán, Okány, Șercad, Crâstor, Salonta Nouă, Zsadány) au decis în unanimitate despre participarea la proiectul TAMOP-5.2.3-A11 – „Programe regionale integrate pentru creșterea șanselor de aliniere ale copiilor și familiilor”. Proiectul, din care va face parte și Micherechiul, are ca obiectiv stoparea sărăciei în rândul copiilor propunând soluții pentru combaterea acesteia. Primarii au ajuns la un acord comun, iar concursul va fi înaintat pentru suma de 600.000.000 forinți.

CENADUL UNGURESC

Școala generală din Cenad întâmpină învățăceii în noul an școlar cu o clădire viu colorată. În luna august, instituția a primit o haină nouă, cu ajutorul unui proiect al asociației Let's Colour, de unde au primit vopsele DULUX pentru exterior. Vopsitul clădirii s-a desfășurat cu sprijinul unei echipe formată din pedagogi, lucrători ai primăriei în frunte cu primarul, viceprimarul și notarul, precum și părinți ai elevilor de la această școală, toți oferindu-se voluntar la vopsitul clădirii.

MICHERECHI

Adunarea Oastei Domnului din Micherechi organizează pe 11 septembrie o excursie de o zi la Bucium. Membrii adunării vor fi primiți de către frații oștași din orașul județului Zalău.

BICHIȘCIABA

Autogovernarea românească locală va ține joi, 8 septembrie, o ședință de lucru. Întâlnirea se bazează în primul rând pe organizarea Zilei culturale a naționalităților din județul Bichiș, la care autogovernarea românească participă cu mai multe programe culturale. Evenimentul va avea loc pe 10-11 septembrie, la Bichișciaba.

OTLACA-PUSTĂ

În perioada 9-11 septembrie, Asociația Culturală Română „Mihai Pardi” organizează o excursie la Rodna Veche. Acolo sunt așteptați la un festival al minorităților din județul Bistrița-Năsăud. În cele trei zile vor vizita mai multe obiective turistice, mănăstiri și se vor bucura de meleagurile pitorești ale Bistriței.

Evangelizare la Biserica Penticostală nr. 1 din Micherechi

„Să ne apropiem de Dumnezeu...”

Pentru a face cunoscut cât mai multor oameni Vestea Bună a Mântuirii prin jertfa lui Isus Cristos, Biserica Penticostală nr. 1 din Micherechi a invitat localnicii și nu numai la trei seri speciale. La sfârșitul săptămânii trecute, în zilele de 26–27–28 august, biserica a organizat servicii divine de evangelizare. Cu toate că inițial s-a plănuțit evangelizarea pentru două seri, biserica a decis să mai invite oamenii la Cuvântul lui Dumnezeu și pentru duminică seara. În cele trei seri, biserica a primit în mijlocul ei oaspeți din Arad, Oradea și Bichiș, care au slujit Domnului prin predică și cântări de laudă, dar și-au pus și membrii bisericii partea lor la închinare.

Vineri seara, Evanghelia a fost propovăduită în limba română de pastorul *Dănuț Crișan* de la Biserica Penticostală „Emanuel” din Vladimirescu, fiind însoțit de grupul de închinare AVA din acea biserică. Alături de programul oaspeților români, au cântat spre slava lui Dumnezeu și tinerii, copiii bisericii, dar și sora *Ecaterina Botto Aslam*.

Pastorul arădean a subliniat pentru ascultători că biserica se întrunește pentru a se bucura în cântare, în rugăciune și în Cuvânt sub călăuzirea Domnului. Mesajul transmis în această seară a atras atenția asupra întâmplării din Geneza 19:12–17 despre ieșirea lui Lot din Sodoma, când în ciuda faptului că i s-a spus ca să nu se uite înapoi ieșind din cetatea care urma să fie nimicită, nevasta lui Lot s-a uitat înapoi, și s-a prefăcut într-un stâlp de sare. Pastorul



Crișan a accentuat cât de ușor o condamnăm noi pe soția lui Lot pentru neascultarea ei, însă nu suntem oare și noi la fel de neascultători față de Dumnezeu? Dacă ascultăm mai mult de vocea lumii și nu de vocea lui Dumnezeu, vom fi despărțiți pentru totdeauna de Dumnezeu. „Lângă nevasta lui Lot suntem și noi astăzi în timp. Aduceți-vă aminte că avem o Evanghelie care vorbește despre împăcarea prin Domnul Isus Cristos. Ne-am născut într-o familie creștină, avem o biserică, avem un Mântuitor, avem Scripturile și avem o călăuză care este Duhul Sfânt. Pentru noi rămâne să ascultăm ce zice bisericilor Duhul. Dumnezeu să ne ajute să fim exemple în societatea în care trăim în vorbire, în umblare și în ascultarea de Tatăl, de Fiul și de Duhul Sfânt” ne-a îndemnat pastorul Dănuț Crișan.

În numele bisericii, presbiterul *Ioan Rocsin* a spus: „Mulțumim Domnului pentru frații care au venit în mijlocul nostru. Dom-

nul să-i binecuvânteze! Nouă ne-a rămas un singur lucru de făcut, să ne

apropiem de Dumnezeu, Care ne-a dat Mântuire prin jertfa lui Isus Cristos.

Să ne apropiem de Cuvântul lui Dumnezeu, să înțelegem voia lui asupra vieților noastre.”

Sâmbătă și duminică au predat pastorul *D. Nagy József* din Bichiș și pastorul bisericii gazde *Durkó Albert*. În cadrul programului de sâmbătă, timpul de laudă și închinare a fost condus de interpreta *Ligia Bodea* din Oradea, care prin vocea și cântecul ei la vioară a îndemnat ascultătorii la pocăință, la predarea vieții lor în mâna lui Isus Cristos. Duminică, tinerii penticostali și bapțiști s-au unit într-un grup, astfel închinându-se cu cântări de laudă Celui ce dă Mântuire omenirii.

R.P.



Fanfară din Lugoj la Biserica Baptistă din Micherechi

Biserica Baptistă din Micherechi va avea oaspeți din Lugoj în dimineața zilei de 4 septembrie. În cadrul serviciului divin de dinainte de masă, Fanfara Bisericii Baptiste „Harul” din Lugoj îl va sluji pe Domnul prin intermediul muzicii, fan-

fariștii fiind însoțiți la Micherechi de pastorul *Ionel Tuțac*, secretarul general al Uniunii Bisericilor Creștine Baptiste din România.

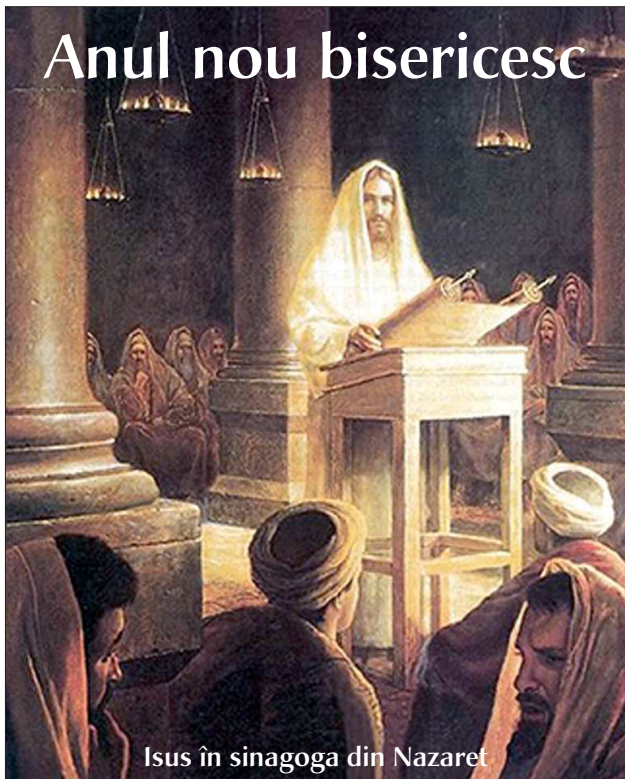
În prezent, Fanfara Bisericii „Harul” din Lugoj este formată din 30 de instrumentiști și dirijori. Scopul

acestei formații muzicale este ca prin intermediul muzicii să-L aducă pe Isus Hristos în inimile oamenilor și să aducă laudă Domnului. Serviciile divine vor începe înainte de masă la ora 9.00 și după-masă la ora 17.00.

R.P.



Anul nou bisericesc



Isus în sinagoga din Nazaret

Spre deosebire de anul civil, care începe la 1 ianuarie și se încheie la 31 decembrie, anul bisericesc începe la 1 septembrie și se încheie la 31 august, pentru că, după tradiția moștenită din Legea Veche, în această zi (care era și începutul anului civil la evrei), s-a început creația lumii și tot în această zi și-ar fi început Mântuitorul Iisus Hristos activitatea Sa publică, atunci când a citit în sinagogă cuvintele proorocului Isaia (cap. 61,1-2), care profeteau despre Sine: „Duhul Domnului este peste Mine, că Domnul M-a uns să binevestesc săracilor, M-a trimis să vindic pe cei cu inima zdrobită, să propovăduiesc celor robiți slobozire și celor prinși în război libertate. Să dau de știre un an de milostivire al Domnului și o zi de răzbunare a Dumnezeului nostru. Și să vestesc anul plăcut Domnului” (Luca cap. 4,18-19).

În centrul istoriei mântuirii noastre și al activității răscumpărătoare a Mântuitorului Iisus Hristos stă Jertfa Sa, adică Patimile și moartea Sa pe Cruce, urmate de Învierea Sa din morți. Tot așa, în centrul sau inima anului bisericesc stau Paștile sau Sărbătoarea Învierii Domnului, cu Săptămâna Sfintelor Patimi de dinaintea ei.

Ca mijloc de comemorare a vieții și activității răscumpărătoare a Mântuitorului, anul bisericesc ortodox are în centrul său Sărbătoarea Sfintelor Paști și

bătoarea Sfintelor Paști și se împarte în trei mari perioade și anume:

a) Perioada Triodului (perioada prepascală);

b) Perioada Penticostarului (perioada pascală);

c) Perioada Octoihului (perioada postpascală).

Fiecare dintre acestea cuprinde un anumit număr de săptămâni:

a) Perioada Triodului ține de la Duminica Vameșului și a Fariseului (cu trei săptămâni înainte de începutul Postului Paștilor, numit și Postul Mare), până la Duminica Paștilor (în total 10 săptămâni). Primele trei săptămâni alcătuiesc vremea de pregătire sufletească în vederea începerii Postului, iar restul de șapte săptămâni – adică însuși Postul Paștilor – este vremea de pregătire prin pocăință, post și rugăciune, pentru marea Sărbătoare a Învierii Domnului.

b) Perioada Penticostarului ține de la Duminica Paștilor până la Duminica I-a după Rusalii sau a tuturor Sfinților (în total opt săptămâni).

c) Perioada Octoihului ține tot restul anului, adică de la sfârșitul perioadei Penticostarului până la începutul perioadei Triodului. Este cea mai lungă perioadă din cursul anului bisericesc.

Toate aceste perioade, fiind dependente de data variabilă a Paștilor, încep și se sfârșesc nu la date fixe, ci variabile de la an la

an. Fiecare din aceste trei perioade are în centrul ei un moment liturgic, către care gravitează toate celelalte sărbători ale ei și anume:

Octoihul are ca Sărbătoare culminantă Nașterea Domnului urmată de Bobotează;

Triodul culminează cu Vinerea Patimilor;

Penticostarul se începe cu Paștile și se încheie cu Rusaliele, cele mai mari sărbători ale creștinătății ortodoxe.

Fiecare din aceste perioade reînnoiește sau comemorează anual o anumită latură sau parte din viața și activitatea Mântuitorului.

Astfel, Perioada Octoihului comemorează evenimentele dinaintea venirii Mântuitorului, până în ajunul Patimilor Sale.

Perioada Triodului reînnoiește activitatea Sa de Mare Preot, îndeplinită mai ales prin Jertfă, adică prin Patimile și moartea Sa pe Cruce.

Perioada Penticostarului celebrează timpul dintre Înviere și Înălțarea în slavă a Domnului, urmată de Pogorârea Sfântului Duh și întemeierea Bisericii Creștine.

Prin urmare, în cursul fiecărui an bisericesc comemorăm din punct de vedere liturgic întreaga viață și

activitate a Domnului, în toate cele trei trepte ale misiunii Sale: cea de Învățător, cea de Arhiereu și cea de Împărat.

Astfel, prin întocmirea anului bisericesc și prin orânduilele de cult, Biserica urmărește în primul rând ca Persoana și amintirea Mântuitorului să fie prezente în chip tainic, dar real și continuu, în fiecare din zilele și din anii vieții noastre.

Prin ciclul sărbătorilor mineale (de fiecare lună) din cursul anului bisericesc, concomitent cu comemorarea activității Mântuitorului, se reînnoiește anual amintirea vieții și activității tuturor celorlalte Persoane Sfinte din iconomia mântuirii și din istoria Bisericii: a Profetilor și a Dreptilor dinaintea de El, care L-au așteptat și L-au prevestiț, cât și a Sfinților Apostoli, Propovăduitorii, Martirii și a tuturor Sfinților care L-au urmat, care au activat și s-au jertfit pentru Biserica Creștină, sau au contribuit, în vreun fel oarecare la progresul și mărirea Ei. Fiecare an nou din viața Bisericii este, astfel, o istorie a iconomiei mântuirii în rezumat, reînnoită prin rânduiala liturgică, iar fiecare zi liturgică este o sărbătoare deschisă spre eshatologie.

Anul bisericesc ortodox

este alcătuit din combinarea a două cicluri concentrice, dar deosebite, de sărbători:

Unul mobil (cu date variabile de la an la an) care se rotește în jurul marii Sărbători a Paștilor și are în centrul său exclusiv Persoana și activitatea Mântuitorului Iisus Hristos.

Altul fix, care comemorează îndeosebi șirul Sfinților pomeniți în fiecare zi din cele 12 luni ale anului calendaristic, începând cu 1 septembrie și terminând cu 31 august.

Primul ciclu reprezintă o reminiscență a calendarului lunar al evreilor, iar al doilea este de origine pur creștină, fiind introdus în calendarul solar iulian.

Prima mare sărbătoare de la începutul anului nou bisericesc este închinată Nașterii Maicii Domnului (8 septembrie), care pune în lumină sfințenia Maicii Domnului, chiar din primele zile ale anului bisericesc.

Să-i cerem ajutor prin rugăciune și să zicem cu inimă smerită: „Nașterea ta, de Dumnezeu Născătoare Fecioară, bucurie a vestii la toată lumea, că din Tine a răsărit Soarele dreptății, Hristos Dumnezeu nostru; că dezlegând blestemul, a dat binecuvântare și, stricând moartea, ne-a dăruit nouă viață veșnică.” Amin.

Pr. Ioan Bun, Micherechi

Uniți înaintea lui Dumnezeu

Sfânta Taină a Nunții este a șasea Taină a Bisericii, prin care, după făgăduința mirelui și a miresei dată în fața preotului, li se împărtășește acestora harul dumnezeiesc, care sfințește însoțirea lor după fire,

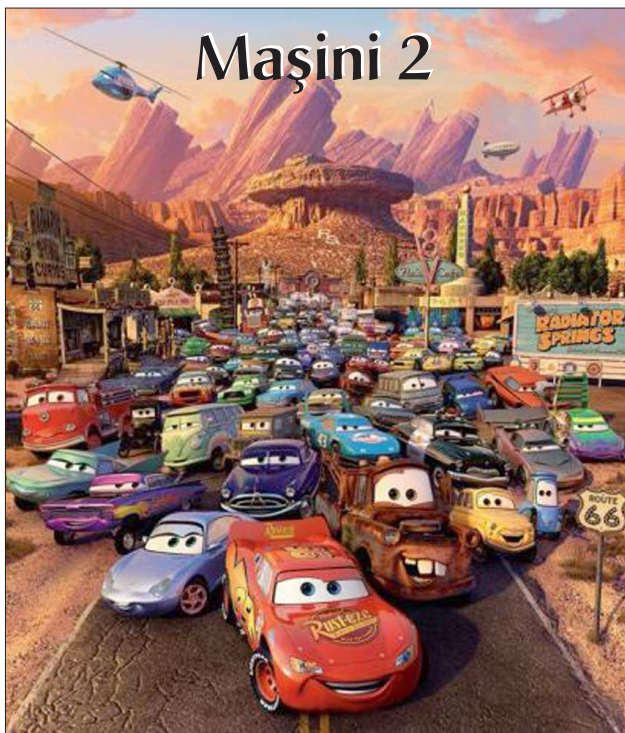
prefăcând-o într-o desăvârșită și curată legătură duhovnicească, într-o uniune pe veci. Primitorii acestei Sfinte Taine au fost și tinerii Eva Netea și Alexandru Tollas. Aceștia și-au mărturisit dorința de a în-

temeia o familie, sâmbătă, 27 august, în biserica ortodoxă din Micherechi. Taina nunții a fost săvârșită de preoții Ioan Bun și Teodor Marc, în prezența nașilor Enikő Netea și Bertold Netea.

A.C.



FILMOL SĂPTĂMÂNII



Mașini 2

Filmul de animație „Mașini 2/ Cars 2” ce rulează zilele acestea și în cinematografele din Ungaria, a fost realizat de Pixar și este o nouă poveste cu mașinuțele pe care le-a cunoscut deja în 2006.

dintr-o nouă intrigă, iar de această dată aventurile îi vor conduce pe tot cuprinsul globului.

Printre actorii care și-au împrumutat vocile pentru acest film se numără Owen Wilson, Michael Caine, Joe



Lightning McQueen (Owen Wilson) revine pe pistă, însoțit de cel mai bun prieten al său, mototolitul entuziast Mater. Cei doi se vor vedea nevoiți să depună toate eforturile pentru a ieși cu fruntea sus

Mantegna. Filmul original „Mașini/ Cars”, regizat în 2006 de John Lasseter, a primit două nominalizări la premiile Oscar și a generat încasări de 461,9 milioane de dolari pe plan mondial.

Noi jucării de curte
la Grădinița Românească din Jula

După ce în primăvară a fost renovată integral clădirea Grădiniței din Orașul Mare Românesc din Jula, zilele trecute instituția s-a îmbogățit și cu noi jucării de curte.

După informațiile primite de la directoarea Ana Ciotea, „mulțumită economisirii, din bugetul anului trecut, acum s-a putut cumpăra uriașul ansamblu de joacă pentru copii”. Complexul compus din

două turnuri, unite printr-un pod suspendat, patru tobogane și un tobogan spirală și patru scări a costat 2,5 milioane de forinți, care au fost cheltuiți pentru distracția celor 104 copii ai grădiniței. Din alte câteva sute de mii de forinți au fost așezate în curte și cărămizi din cauciuc, sigure pentru copii, iar sala grupei „Fluturașul” va primi un mobilier nou, care va costa alte 300 mii de fo-

rinți, adunați în contul fundației grădiniței, Fundația „Homo Ludens”.

Curtea îngrijită și frumos amenajată, plină de plante verzi, copaci și flori, a fost apreciată și de către conducerea orașului Jula, care în cadrul concursului orașenesc „Instituții împodobite cu flori” a acordat locul doi pentru Grădinița Românească, aceasta fiind pe primul loc printre grădinițele din Jula. R. Păcaș



Școala de vară „Comunități românești și identitate europeană”, Sulina 2011

Două tinere din Ungaria la școala de vară „România – 2020”

În perioada 15–22 august 2011, în orașul Sulina, județul Tulcea, sub înaltul patronaj al Președintelui României s-a desfășurat cea de-a șasea ediție a școlii de vară „Comunități românești și identitate europeană”. Evenimentul a fost organizat de Departamentul pentru Românii de Pretutindeni, în parteneriat cu Autoritatea Națională pentru Sport și Tineret și a reunit reprezentanți ai asociațiilor studențești și tineri jurnaliști români din Republica Moldova, Ungaria, Bulgaria și Serbia. Tema școlii de vară a fost „România – 2020”, iar dezbaterele s-au axat pe problematice legate de identitate, politici și modernizare a României, mediu și energie regenerabilă, cultură, jurnalism, educație și carieră. La cursurile școlii de vară de la Sulina au participat, pe lângă alți 200 de tineri români de pretutindeni, și două tinere din Micherechi. Studentele **Ilenuța Ruja** și **Silvia Ardelean** ne-au împărtășit impresiile lor de la tabăra din Sulina.

Ilenuța – În tabără am pornit în data de 14 august. Din Arad am călătorit spre București 12 ore. Dimineața la ora șase am pornit din Gara de Nord spre Tulcea cu autocarul. Am făcut 5 ore până la Tulcea. Drumul a fost chiar fain până acolo, pentru că am reușit să ne odihnim puțin. În Tulcea am așteptat 2 ore și jumătate, după aceea am urcat în vapor și am călătorit 5 ore până la Sulina. Sulina este un oraș și un port liber în județul Tulcea, Dobrogea, la extremitatea estică a României, în Delta Dunării, în punctul de vărsare al brațului Sulina în Marea Neagră. Orașul nu este legat direct de rețeaua de drumuri din România, așa că la Sulina se poate ajunge numai pe calea apei, fie pe Dunăre, fie pe Marea Neagră. Noi ne-am atașat la grupul de studenți din Bulgaria, Serbia, București și din Moldova. Prima dată ne-am împrietenit cu cei veniți din Moldova, pentru că ei erau mai sociabili, mai vorbăreți.

– Pe parcursul școlii de vară ați avut ocazia să stați de vorbă chiar și cu Preșe-

dintele României, **Traian Băsescu**, despre problemele de actualitate ce privesc societatea românească, dar și comunitățile românești de peste hotare, inclusiv situația din Republica Moldova. Care a fost subiectul de dezbateri?

Silvia – Președintele României, **Traian Băsescu**, a pus accentul pe importanța românilor de pretutindeni și mai ales pe cei din Moldova. Ne-a încurajat să învățăm, să lucrăm pe teritoriul României, a cărei mărime este în egală măsură cu cea a Franței. În această tabără mai mult a fost vorba despre educație, despre cetățenie, despre posibilități de locuri de muncă în România. Temele au fost mai lejere, am avut posibilitatea să întrebăm anumite lucruri.

– Printre invitați l-ați avut și pe **Cristian Tabără**, jurnalist al Televiziunii Române. A fost interesat de românii din afara României?

Ilenuța – Chiar într-o seară am avut cu dânsul o discuție personală. Am jucat baschet și dânsul s-a împrietenit cu noi, după

care am stat la o masă și am dezbătut probleme legate de minorități. În cadrul dezbaterii am mai discutat despre învățământul românilor din Bulgaria și cel al românilor din Serbia și Ungaria.

– Din program am văzut că printre invitații școlii de vară au fost prezenți și doamna **Elena Udrea**, ministrul Dezvoltării Regionale și Turismului, senatorul **Viorel Badea**, Președinte al Comisiei pentru românii de pretutindeni din Senatul României și alți demnitari ai statului român. Ce teme a abordat de exemplu doamna ministru **Elena Udrea**?

Ilenuța – Ea a vorbit despre turism, despre locurile cele mai frumoase, mai nevăzute și cele mai importante din România. De asemenea a vorbit despre cele 237 de locuri ce merită a fi vizitate în România.

– Ce fel de programe ați mai avut?

Silvia – Am mai participat la o acțiune de ecologizare „Let's Do It, Sulina!”. Organizați în 6 echipe și înarmați cu hărțile orașului Sulina, am par-



curs cele 6 străzi principale ale orașului și am colectat tot ce am găsit în cale, de la pet-uri la ambalaje aruncate. Acțiunea de ecologizare a avut un impact și asupra oamenilor din Sulina, o parte dintre aceștia ne-au oferit mijloace de transport pentru sacii cu deșeuri colectate. Am fost premiați în cadrul unei ceremonii speciale în aplauzele a sute de tineri strănsi în sala de conferințe.

– De ce au fost intere-

nia română, cum putem fi bursieri ai statului român.

– Ca româncă, ce a însemnat pentru tine că ai putut participa la școala de vară de la Sulina?

Silvia – M-am cunoscut cu foarte multe persoane, am stat de vorbă cu mulți tineri ca să învăț cât mai mult despre cultura lor.

(Studentele **Elena Ruja** și **Silvia Ardelean** doresc să-și exprime pe această cale sincerele mulțumiri doamnei **Eva Iova**, redactor șef al Foii românești



sante aceste cursuri pentru voi?

Ilenuța – În primul rând pentru că am putut cunoaște ce posibilități avem noi ca români din afara României, ca de exemplu cum putem obține cetățe-

pentru propunerea de participare la școala de vară „România – 2020” de la Sulina și jurnalistului **George Damian** de la București, pentru ajutorul acordat în timpul șederii lor la Sulina.) **Ana Cioca**



Dansatorii din Micherechi pe plaiuri clujene



Festivalul internațional folcloric „Zilele Sfântul Ștefan” s-a desfășurat în perioada 18–21 august la Cluj-Napoca. Din satul Micherechi a fost prezentă echipa de dansuri „Gheorghe Nistor”. Dansatorul Vasile Papp ne-a vorbit despre importanța participării lor la acest festival.

Manifestarea ajunsă la cea de a XIII-a ediție a fost organizată de către Fundația „Heltai Gáspár” și formația folclorică „Szarkaláb” din Cluj. Au participat 14 ansambluri folclorice din 7 țări și peste 380 de participanți în 8 localități din județele Cluj și Sălaj cu programe artistice, dansuri

dina, Slovacia, Croația, Ungaria, Germania, precum și din România.

– Este o onoare pentru noi să participăm la acest festival folcloric. A devenit deja o tradiție ca în fiecare an, echipa noastră să prezinte dansurile românești din Micherechi. Pot să spun că am devenit buni prieteni cu organizatorul festivalului din Cluj, Pillich Balázs. În fiecare vară, acest festival este cel mai așteptat moment de către membrii echipei, ne-a mărturisit dansatorul Vasile Papp.

– Unde ați avut posibilitatea să prezentați dansurile micherechene?

– Cu ocazia festivalului au fost organizate spectacole în mai multe locații din Cluj și Sălaj, și anume în Vlah, Huedin, Macău, Moldovenești, Jebucu și Sâncraiu. Pe 18 august am dansat pe scena fundației organizatorice Heltai, în ziua următoare am parti-

cipat la parada portului popular din localitatea Jebucu. Pe 20 august, după masă la ora 17.00, la Vlah am susținut un program folcloric. Festivalul s-a încheiat pe 21 august cu un spectacol de gală desfășurat în fața unei săli arhipele la Casa de Cultură a Studenților din Cluj.

– Cum a fost primită echipa din Micherechi la acest festival?

– Toate grupurile participante au fost amatoare. Prezența noastră la acest festival a fost deosebită pentru că ne-a oferit o posibilitate pentru a ne cunoaște mai bine.

– În urma festivalului din anul trecut, echipa de dansuri din Cozmeni a fost invitată la Micherechi. Această legătură va fi păstrată și pe viitor?

– Relația de prietenie cu echipa din Cozmeni dorim să o păstrăm și în viitor, așa că sunt așteptați la noi, la Festivalul Castraveților din Micherechi. Ana Cioca



și parada portului popular. Au sosit grupuri folclorice din Sicilia, Polonia, Voivo-



Echipa da dansuri din Aletea la festivalul de la Macea

În perioada 12–14 august s-a desfășurat în comuna arădeană Macea cea de-a XV-a ediție a Festivalului internațional de satiră și umor sâtesc „Gura satului”. Sunt treizeci de ani de când a început acest festival deoarece acesta se organizează bienal. Printre cei 160 de concurenți s-a aflat și o echipă din Ungaria, și anume echipa păstrătorilor de tradiții din Aletea.

Conform informațiilor primite de la Petru Sabău, participanții s-au prezentat

în fața juriului alcătuit din prestigioase personalități ale vieții teatrale române sâmbătă, 13 august, pe scena Casei de Cultură din Macea. La ediția jubiliară din acest an au mai adus surprize juriului festivalului concurenți din România și o echipă din Serbia. Cei care au mers la Macea, la gala festivalului de satiră și umor sâtesc au putut vedea taraful de frunzași cântând din frunză, care pentru prima dată au cântat împreună.

A.C.



Trei echipe au dansat împreună la Aletea



În cadrul Programului de Cooperare Transfrontalieră Ungaria-România 2007–2013 „Vatra folclorică Aletea-Sântana-Grăniceri”, comunele transfrontaliere au câștigat aproape 94.000 de euro pentru reînvierea tradițiilor și obiceiurilor populare din cele trei localități. În cadrul acestui proiect european, la Moneasa, în luna iulie a avut loc o tabără de dansuri cu participarea echipei de dansuri populare din cele trei localități. Scopul taberei a fost însușirea unei coregrafii, care constă din dansurile celor trei localități. Instruitori de dans au fost Viorel Nistor din Arad, Vasile Gal și Cristina Ghera din Aletea.

Spre bucuria dansatorilor, programul taberei a continuat cu partea a doua în perioada 17–21 august, la Casa de Cultură din Aletea. Dansatorii din Aletea, Grăniceri și Sântana au făcut legături de prietenie pe parcursul acestor zile și prin efort și multe repetiții au susținut, pe 20 august,

cu ocazia zilei orașului Aletea, o coregrafie comună, întocmită de Vasile Gal. Dansul s-a părut a fi cheia succesului, primind din partea publicului aplauze furtunoase. În cadrul programului din seara de 20 august, echipele au prezentat dansurile specifice zonei de Criș. În ziua încheierii taberei, pe 21 august, toți participanții au luat parte la Zilele localității Grăniceri, unde, la fel ca și la Aletea, au cucerit inimile spectatorilor. Bineînțeles că odată cu terminarea taberei nu s-a ajuns la finalul proiectului, mai sunt de realizat o serie de programe comune.

Ana Cioca



Coliturghisire arhierească la Budapesta



Răspunzând invitației adresată de Întâistătătorul Eparhiei Ortodoxe Maghiare, aflată în jurisdicția canonică a Patriarhiei Moscovei, sâmbătă, 20 august, Preasfințitul Părinte Episcop *Siluan* a coliturghisit cu Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop *Marc Golovcov* în Catedrala Ortodoxă Maghiară din Budapesta, cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”, din Piața Petőfi, nr. 2, în

prezența unui număr mare de credincioși. Din soborul slujitor, alături de clericii Catedralei Episcopale și de alți clerici din Episcopia Ortodoxă Maghiară, au făcut parte și cei doi slujitori ai Așezământului Românesc din Budapesta, respectiv Protosinghelul *David Pop* și Protopopul *Marius Maghiaru*, dar și Părintele *Cosmin Pop*, parohul Jacăi și Arhidiaconul *Claudiu Condurache*, de la

Catedrala Episcopală din Jula.

La finalul Sfintei Liturghii, cei doi ierarhi, soborul slujitor și toți credincioșii au făcut o procesiune cu icoane în jurul bisericii, rostind în locurile potrivite rugăciunile rânduite pentru astfel de împrejurări și stropind cu apă sfințită biserica și pe credincioși – informează Biroul de presă al Episcopiei Ortodoxe Române de la Jula.



Punctul de trecere dintre Grăniceri și Aletea a fost deschis timp de două zile

În zilele de 20–21 august a fost deschis punctul de trecere a frontierei dintre Grăniceri și Aletea. Sâmbătă, 20 august, cei care au trecut granița în Ungaria, la



Aletea, au avut ocazia să participe și la programul de cântece și dansuri populare, organizat de localitățile înfrățite Aletea–Sântana–Grăniceri. În cele două zile, prin punctul temporar de trecere, au trecut peste 1300 de persoane. Duminică, 21 august, serbarea a continuat la Grăniceri cu o zi cultural-folclorică. În cele două zile, atât românii, cât și maghiarii, care locuiesc de-o parte și de alta a graniței, rude, prieteni, cunoștințe, au petrecut împreună două zile de sărbătoare și bucurie, ne-a informat *Petru Hotea* din Aletea.

A.B.

Caravana filmului istoric românesc la Budapesta

La 20 august, Asociația Femeilor Ortodoxe Române și Centrul Pastoral-Misionar „Sfântul Vasile cel Mare” din Budapesta au fost gazdele „Caravanei filmului documentar istoric românesc”, organizat de Asociația pentru Integrare Culturală Europeană cu sprijinul Centrului Național al Cinematografiei. Această amplă acțiune cinematografică de popularizare a filmului artistic și documentar despre istoria națională și tradițiile românești a fost concepută sub forma unui festival de film artistic și documentar în cadrul comunităților românești din afara granițelor României.



dependență de la 1877, cu o distribuție de excepție: Constantin Nottara, Aurel Athanasescu, Aristide Demetriade, Maria Filotti. De o deosebită apreciere s-a bucurat și „Coroana României: Regina Maria”, film istoric documentar



La Budapesta au fost proiectate filmele: „Războiul de independență”, primul lungmetraj românesc, realizat în 1912 de cinematografia națională și „Coroana României: Regina Maria”, un film documentar despre destinele regilor României, realizat în 2010 de studioul cinematografic Sahia. Participanții la eveniment au avut prilejul să vadă primul lungmetraj românesc, un film istoric care reconstituie principalele etape ale Războiului de In-

realizat în 2010 de *Marian Baci*, pe baza unor materiale din arhiva de film a Studioului Sahia.

Evenimentul s-a bucurat de moderarea de înaltă ținută a părintelui protosinghel *David Pop*, conducătorul Centrului Cultural Pastoral-Misionar „Sfântul Vasile cel Mare” din Budapesta. După proiecția filmelor, participanții au fost invitați să guste din mâncărurile tradiționale românești, pregătite cu acest prilej de gazde. G.E.E.



Libertatea Noastră, anul IV, nr. 3, 28 ianuarie 1954

LIBERTATEA NOASTRĂ

5

O viață bogată de pedagog



Copil rămas semiorfan toți și-a terminat studiile primare și secundare. Anul 1923 a însemnat pentru el începutul carierei de învățător. Când primădara a intrat în clasă și a văzut înaintea lui copiii de țărani săraci, trăind în mizerie, nu având nici îmbrăcăminte îndestulătoare, nici hrana de ajunsă, în sufletul lui fraged de tânăr învățător s'a întărit gândul: toată munca lui pe linia învățământului va fi depusă pentru luminarea poporului.

Până în anii 1930 a predat într-o școală română. Începând din acest an a fost transferat la o școală cu limba de predare maghiară. În România moșierilor, populația de naționalitate maghiară a fost sub o asuprire dublă, chiar ca și în Ungaria feudală și minoritățile române. Impresiile noi în școala nouă l-au determinat și mai puternic ca niciodată nu va înceta lupta în contra exploatareii și a șovinismului. Colegii lui de școală, fie ei de naționalitate maghiară ori română, erau cu puțină excepție extrem de șovini și căutau prin toate manifestările lor să întărească acest fals patriotisme. Copiii de naționalitate maghiară nu aveau dreptul să vorbească limba lor maternă, doar numai în clasa învățătorului Turcu. Natural, că pentru această manifestare a lui, era atacat mereu de către diferitele organe oficiale,

dar chiar și din partea colegilor lui dela școală.

Viața aceasta s'buciumată s'a schimbat cu totul în anul 1945. Eliberarea României de către glorioasa Armată Sovietică a schimbat și viața tovarășului Marius Turcu. Însă lupta nu s'a sfârșit, ci din contră, s'a întărit. Lupta în contra șovinismului, lupta în contra întunecimii culturale, acum a început cu mai mare elan, mai ales că a fost ajutat de către partidul și guvernul de democrație populară.

În comuna Micherechi, sub îndrumările sale s'a organizat primul detașament de pionieri. A fost unul dintre primii, care au scris cărți didactice în limba română pentru școlile cu limba de predare română. Primele și cele mai bune echipe culturale au fost organizate de el și lui i se datorește meritul că mai multe echipe culturale au ajuns un renume peste țară. Statul nostru de democrație populară a dat posibilitate să-și lărgescă cunoștințele. În urma acestui fapt în anul 1953 a devenit profesor cu specialitatea limba română. Prin toată activitatea sa a cautat să educe omul de tip nou, omul socialist.

Tendențele sale nu au rămas fără rezultate. An după an, statul nostru prin organele competente l-a decorat în mai multe cazuri. În anul 1948 a primit medalia campion al culturii, și în anii următori a primit decorări până în anul 1953 când a fost decorat ca muncitor distins al educației.

Iată o viață bogată de pedagog. În câteva cuvinte se desfașoară înaintea ochilor noștri viața bogată a tovarășului profesor Marius Turcu. Ca tată de familie, ca pedagog în școala generală cu limba de predare română, ca scriitor de cărți didactice, sau conducător de echipe culturale, tot om a rămas, om care a cautat să satisfacă în totdeauna directivele partidului nostru, pentru binele obște al naționalității române conlocuitoare.

Hai la sârbă măi băiete...

Trecând pe drumul nostru spre Alelea ca să luăm parte la întrecerile culturale locale, am trecut și prin comuna Chițcheaz. Înaintea Caminului Cultural asteptau mulți tineri și tinere și apoi intrau în Caminul Cultural. Având încă puțin timp, ne-am oprit să vedem cu ce se distrează tineretul din comună.

Din interiorul caminului cultural se auzau acorduri de muzică de dans românească care am dedus că tineretul dansează. Ne-am mirat mult, pentru că noi așa știam că tineretul în general dansează numai seara. Intrând în sala caminului cultural, tot am fost influențat de elanul tineretului care dansa, sârbă, lungă, mănuntea, țigănească etc.

Tovarășul Petre Parice,

conducătorul echipei culturale române din comună ne spune că în comuna lor aproape în fiecare duminică, după masă tineretul român se adună pentru a păstra și cultiva obiceiul străvechi: jocul. Este o dătină din bătrâni. Așa au făcut bătrânii, așa fac și ei.

Bucuria tinerească se lipește pe fața fiecărui tânăr. După jocul «lungă» urmează «mănuntea». Apoi tânărul Ioan Olacian începe jocul în mijlocul sălii și cheamă la joc și pe ceilalți tineri...

Hai la sârbă măi băiete... și unu după altul se încoalează la joc și ceilalți tineri. După Ioan Simon merge Florica Mészáros, apoi după Teodor Globan, Marja Ardelean, Florica Rotar... și sârbă se desfășoară că li-i mai mare dragul să-i vezi...

O scurtă dare de seamă asupra învățământului nostru

Anul 1953 a adus roade bogate în toate ramurile construirii socialismului. În această privință n'a rămas în urmă nici învățământul. Știm cu toții că pentru a duce la bun sfârșit această uriașă muncă de transformare socialistă a vieții noastre, avem nevoie de cadre bine pregătite. De pregătirea acestor cadre se ocupă învățământul.

Pregătirea lor se face în mai multe instituții școlare. Copiii și tinerii aparținând diferitelor naționalități, pentru a putea învăța în limba lor maternă, le stau la dispoziție școli felurite. Naționalitățile din țară se folosesc de această posibilitate asigurată în Constituție și-și trimit copiii la școlile cu limba de predare respectivă. Astfel pentru noi s'au creat grădinițe de copii, școli generale, liceu general, școala pedagogică, cursul pentru bacalaureat de specialitate, catedra de limba și literatură română la Școala Superioară Pedagogică și la Universitatea din Budapesta.

Sub regimul de democrație populară, numărul instituțiilor școlare este în continuă creștere. Iată câteva cifre grăitoare, care arată grija și ajutorul pe care poporul muncitor al țării noastre îl dă școlilor naționalității române. Înainte de eliberare n'am avut deloc grădinițe de copii, iar azi această instituție preșcolară funcționează în cinci comune, cu un număr ridicat de preșcolari. Fata de cele câteva școli primare confesionale din trecut — 4 din ele, având doar vreo 100 de elevi — azi avem 11 școli generale cu limba de predare română, cu peste 900 de elevi. Pe lângă aceste școli, în încă 11 comune aproape 600 de elevi învăța limba română ca materie de învățământ. Ajutorul și sprijinul partidului și al guvernului nu s'a mărginit numai la organizarea școlilor generale. În anul 1949 la Gyula și-a deschis porțile și un liceu român, care azi având vreo 90 de elevi poartă numele lui Nicolae Balcescu. În acest liceu în vara anului 1953 și-au dat examenul de bacalaureat în limba română — pentru primădată în Ungaria — 16 absolvenți radicali din rândurile oamenilor muncii. Aceștia acum își continuă studiile la universitățile din țară, ba unii dintre ei au fost trimiși ca bursieri la diferite facultăți,

din Republica Populară Română. Tot în anul acesta în edificiul liceului și-a început activitatea și o școală pedagogică în care se pregătesc viitorii învățători ai școlilor românești. Pentru acei elevi care învață în școlile din Gyula, s'a înființat un cămin care poartă numele lui Ioan C. Frimu. Acest cămin bine înzestrat asigură elevilor cele mai bune condiții pentru învățatură. La catedra de limbă și literatură română dela Școala Pedagogică Superioară și dela Universitatea din Budapesta se pregătesc acei profesori și profesoare, care vor predă în clasele superioare ale școlilor generale, în liceu și în școala pedagogică.

Viața acestor școli oglindește marele progres făcut în ultimii ani. Acesta se datorește mai multor condiții favorabile create pe seama școlilor. Înainte de toate trebuie să menționăm că Ministerul Învățământului precum și secțiile de învățământ ale Sfatului Popular se interesează îndeaproape de soarta acestor școli, asigurându-le toate cele necesare pentru a obține rezultate cât mai bune. Pedagogii care predau în aceste școli, preluând ajutorul primit, s'au străduit să dea cunoștințe cât mai temeinici copiilor români. Pedagogii sunt ajutați și de părinții elevilor care azi își dau seama de importanța legăturii dintre școală și familie. Aici însă trebuie să amintim că în această privință în unele locuri am întâmpinat greutăți serioase. Mulți părinți n'aveau încredere în școlile noastre spunând că aceste școli nu sunt echivalente cu școlile maghiare, și influențati de diferite șovisme venite din partea dușmanului intern, nu-și dădeau copiii să învețe în școlile cu limba de predare română. A trebuit să ducem o luptă serioasă împotriva acestei ramășițe a ideologiei burghezo-moșieresti, pentru a ne popula școlile. Munca noastră de lămurire n'a fost însă zadarnică, pedagogii noștri n'au muncit degeaba. Numărul elevilor a crescut an de an și s'au deschis școli noi. Vedem deci și de aici că cele prevăzute în constituție sunt realizate și în practică. Partidul și guvernul și-a realizat programul proclamat imediat după eliberare, căci «pe cuvântul partidului poți construi ca pe o stâncă».



O muncitoare distinsă a comerțului intern

Tovarășă Florica Kertes muncitoare distinsă a comerțului intern este o mamă de familie. Are trei copii, pe care-i privește cu iubire. Gândindu-se la viața ei fericită de azi, parcă vede viitorul și mai fericit al copiilor ei.

A fost o fată de servitor pe moșile uriașe ale conților. Tinerețea ei a trăit-o în cea mai insuportabilă mizerie. Nici căsătoria ei nu a schimbat nimic în viața lor. Trăiau împreună cu bărbatul tot așa, cum au trăit părinții lor. Schimbarea vieții lor s'a făcut doar numai după eliberare. Văzând primele trupe sovietice, parcă stia instinctiv că viața ei acum se va transforma cu totul. Cu prima ocazie, deja în anul 1949 a intrat în Partidul Comunist și de atunci este membră activă nu numai în cadrele partidului, ci dezvoltă o intensă activitate și în cadrele diferitelor organizații de masă, mai ales în cadrele MNDSZ-ului.

Au trecut doi ani, decând este muncitoare a comerțului intern. Prin munca ei din primul moment până acum, a cautat să satisfacă dorințele oamenilor muncii. Își aduce aminte încă din tinerețe, că servitorii marilor moșieri erau tratați ca niște animale. Ea acum, la locul ei de muncă, caută întru toate să satisfacă comoditatea și dorința de distracție a oamenilor muncii.

— Mă simt o mamă fericită, deoarece familia mea are un viitor singur. Fiul meu cel mai în vârstă, este elevul Liceului Erkel Ferenc din Gyula. Acum se pregătește să facă bacalaureatul și va urma în viitor Universitatea, să devină astronom. Eu în timpul meu de copilă nu știam ce este astronomia, trădam doar în cea mai cruntă înnecămie culturală. Posibilitățile acestea le putem multumi partidului nostru, care ne conduce să treptat-treptat ne ridică nivelul de trai și cultural.

— Acum, după ce am fost decorată cu medalia de aur al muncii, voi depune o muncă și mai rodnică pentru binele obște și pentru binele copiilor mei. Multumesc partidului meu, că m'a ajutat să devin și eu o membră cinstită și utilă societății noastre socialiste.



Elevi români din Cenad, cu învățătorul lor Ioan Rusa

Cum se pregătește echipa culturală „Prietenia maghiaro-română” din Gyula

E o seara de iarnă geroasă. Imprejurul meu castanii de decenii cu crengile pline de chichiră, dealungul străzii Stalin, își dorm somnul lor de iarnă. Trecând în grabă dinaintea parcului cultural ferestrele casei culturale a plășii își revarsă razele lor de lumină atrăgătoare, parcă m'ar invita să intru. Din când în când se deschide câte o ușă și atunci se aude un freamăt plin de veselie, s'aud sunete de muzică. Apoi grupe de tineri sosesc înaintea parcului și merg toți într-o direcție, spre casa culturală. Toate acestea îmi trezesc interesul să fac ceva, mă determină să-i urmez pe ei și nu numai singur ci cu tine dragul meu cititor. Sunt sigur că vom vedea ceva frumos, vom vedea lucruri foarte serioase și nu vom pierde vremea în zadar.

Să mergem deci și noi înăuntru, într-o sală unde ne primește o atmosferă caldă, plăcută și multe perechi de ochi zămbitori. Dacă uiti în jurul tău la oricare dintre fețe, vezi de pe fiecare că aci se pregătesc de ceva. Cei nes-acești tineri și de cei alți de încredere și totuși plini de speranță privirea lor? Într-adevar nu ne-am găsit într-un loc mai puțin însemnat decât în locul unde își tine proba ansamblul maghiaro-român „Béke”, care se începe peste minute. Aci sunt dansatorii, coriștii și membrii orchestrei pe care i-au distins pentru meritele lor cu aceea, că în ziua de 15 februarie vor porni cu autobuzul cultural în turneu, în zece orașe ale țării, astfel în Debrecen, Nyíregyháza, Mátészalka vor suna de pe buzele lor cele mai frumoase cântece populare ungurești și românești, iar dansatorii cu picioarele lor sprintene, vor putea vesti și peste hotarele județului nostru prietenia eternă maghiaro-română, aceea că suntem unitari în cântec, în dans, dar suntem unitari și în luptele comune. Că aceasta e înlocuită așa s'o întrebăm pe una dintre dansatoare. Sesi dea ea părerea despre ansamblul maghiaro-român. Fața de vreo 17-18 ani cu păr negru pe care noi am introdus-o spune, că se numește Maria Marosán. E de origine română și dansează în echipă din august, anul trecut. Înainte n'a vrut să devină membră a ansamblului, căci încă niciodată n'a făcut parte dintr-o comunitate prietenească atât de mare. Dar să joace i-a plăcut înoldeauna, în special i-a plăcut dansul popular, numai n'a avut de la cine să-l învețe. Acum se gândește cu recunoștință la Pișta Lázár și Marica Kiss care n'au lăsat-o în pace până când într-o seară nu s'a dus la probă. De atunci ia parte la toate repetițiile. La prima ocazie a fost primită cu cea mai mare amabilitate de dansatorii vechi și ei ea îi iubeste pe toți ca pe

fratii ei. Acum e fericită că a contribuit prin munca ei și ea la aceea că echipa va înleprinde un turneu. Acum intervine în discuție un băiat îmbrăcat în haine populare de dans. După ce s'a recomandat, aflăm că se numește János Cseke. Cu o manieră plăcută explică că de trei ani dansează în echipă. Înainte învățau numai dansuri ungurești. Mai târziu au cunoscut dansuri vechi, frumoase românești și lui pe lângă dansul săcuiesc dansul numit Galanul îi place cel mai mult.

Să ne luăm rămas bun de la simpaticii noștri cunoscuți noi și să ne continuăm drumul direct către Andrei Varga, conducătorul ansamblului, de la care aflăm că grupa de dans a ansamblului dispune de 40 de membri. În raport de o doime sunt tineri unguri și români. În turneul de 10 zile au în program cele mai frumoase dansuri ungurești și românești ca dansul flacăilor din Csenger, Caluserul, dansuri din Békés. Jocul, Sárba. Reprezentanța va fi însoțită de o orchestră compusă din membri, care va avea în programul ei separat dansuri și

cântece populare din regiunea orașului Gyula. Ea va reprezenta și cele mai frumoase dansuri de pînă din Bihor.

Participanții autobuzului cultural vor cânta atât în limba maghiară cât și în limba română cântece de cor. Programele lor, vor fi împetritate de declamațiuni. Se va reda: Cântec de duminică de Dan Desliu, poezia intitulată: A trăi vesnic de Ladislau Benjamin.

Și acum fiindcă a început proba, lăide, scumpe cititor, să nu deranjăm munca tinerilor. Am aflat ce am vrut... de ce-i luminatul atât de mare, din seară în seară, în ferestrele casei culturale, de ce-i sunatul ușor de muzică. Tinerii noștri după munca zilnică bine făcută se pregătesc de drumul mare, fără să cunoască oboseala.

La 15 februarie pornesc în speranță și conștiință sigură că își vor îndeplini misiunea în mod cinstit. Ca rămas bun le dorim să li se realizeze speranțele, să se reîntoarcă cu succese și învățături bogate. În semnul acestor gânduri le dorim călătorie norocoasă.



Membrii echipei la probele de cânt



Membrii echipei la probele de dans

Prima lecție de limba română în clasele inferioare la școala generală din Vekerd

Au trecut câteva săptămâni emoționante peste elevii din clasa III-a și a IV-a dela școala generală din Vekerd, până, după vacanța de iarnă s'au început orele de limba română.

Se vede că părinții din Vekerd nu degeaba au cerut introducerea predării limbii române și în clasele inferioare dela Secția Naționalităților a Ministerului Învățământului Public.

Elevii clasei a III-a și a IV-a ocupă loc în bănci cu o emoție și entuziasm neobișnuit. Ei știu că următoarea oră va fi prima oră de limba română, pe care o așteaptă cu mândrie. Manualele de limba română au fost date elevilor încă înaintea vacanței de iarnă pentru a le răsfoi și a face cunoștință cu ele. Elevii în clasă, reținându-și răsuflarea așteaptă îndrumările învățătoarei Elekes Ernőné. Pentru a-și lua în mână manualele. Tov. învățătoare, înainte de a începe ora de limba română, le spune o introducere scurtă încurajatoare. Pasiunile înfrânte se eliberează și cu șgomote liniștite

isi exprimă bucuria: — În sfârșit! Fiecare elev spune cu câte litere a făcut cunoștință în decursul vacanței. Bucuria și succesul ridică elevii din bancă. Poate ar fi zburat dacă ar avea aripi... Maria Mezei elevă de cl. IV-a spune cu mândrie: Nu numai clasele superioare vor învăța în limba maternă ci și noi! Noi vom fi concurenții clasei a V-a, care la începutul anului precedent a început a învăța limba română. Tov. învățătoare văzând acest entuziasm nu-și poate reține cuvintele, fură să scoată la iveală: As dori ca această făgăduială și entuziasm n'ar fi numai în prezent, ci pân' la sfârșit să învățați limba română cu acest entuziasm și plăcere fiind că aceasta vă este limba maternă.

Elevii au promis că în decursul anilor școlari nu va fi nicio greșală cu învățătura.

În caiete mereu se sporesc literele alfabetului român care sunt scrise de elevi din ce în ce mai frumos, exprimând plăcerea și bucuria lor de a învăța a scrie și a citi românește.

În Salonul Național din Budapesta s'a deschis expoziția „Arhitectura R.P.R.”

În clădirea Salonului Național s'a deschis la 26 ianuarie a. c. în mod solemn expoziția Arhitectura R. P. R. Expoziția prezintă creații care se folosesc de tradițiile artei populare, bazele drumului artei socialiste realiste.

Din materialul bogat putem vedea dezvoltarea în mare măsură pă care poporul român a obținut-o dela eliberare. Câteva tablouri ne arată rămășițele războiului care azi se pot vedea numai pe tablouri. Poporul român a reconstruit țara și acum construiește socialismul Printre materialul de expoziție se poate vedea mulțimea construcțiilor industriale, sociale, economice și culturale. Se construiește noi și noi clădiri industriale. În locul industriei înapoiate din trecut găsim o industrie modernă, producția industriei a fost cu 2,5 mai mare, decât în anul 1938. Dezvoltarea agriculturii a pasit pe calea socialistă. Tablourile ne arată contrastul ce se ivește între cartierele de lux între clasele dominante și muncitorii mahalaletelor, unde ei trăiau în bordeie nesănătoase și în cea mai mare mizerie.

Dezvoltarea neplanificată, a orașelor a ogindit ascuții contrastul de clasă a societății capitaliste și caracterul anarhic.

Azi, anual multe mii de familii primesc locuințe comode și sănătoase. Între anii 1949-53 au fost construite locuințe pe 1.750.000 metri pătrați. Constructorii au construit cu mare atenție planul locuințelor muncitorești.

La expoziție se poate vedea dezvoltarea culturală socială și a sportului în R. P. R. Constructorii români au construit sute de școli moderne, spitale, arene sportive și instituții culturale.

Are un mare efect asupra spectatorilor noua clădire a Operei de stat și a Teatrului de balet din București, care asigură cele mai favorabile condiții pentru dezvoltarea corepunzătoare în viața artistică din capitală. Este foarte frumos Complexul Parcului de cultură și sport 23 August București.

Spontul și educația fizică au devenit averea comună a maselor populare. Noile stabilimente sportive de după eliberare sunt superioare celor construite în regimul burghezo-mosieresc. Toate acestea le dovedesc stadionul nou din București, al asociației sportive „Dinamo”, Stadionul Republicii reconstruit în București, și alte stabilimente sportive din țară.

Constructorii, în munca lor s'au folosit de tradițiile artei populare și de bogățiile artei populare.

Vastul material al expoziției arată clar popoului maghiar acele rezultate, pe care le obțin în construirea socialismului inginerii constructori și constructorii din R. P. R.

Poporul maghiar constructor al socialismului este mândru de aceste rezultate și doarește popoului român succese și mai departe pe terenul construirii socialismului.

Competiții amicale de tenis între medici români



Săptămâna trecută, în zilele de 26–27 august, pe terenurile de tenis ale Clubului Sportiv din Vésztő și Julia a avut loc o nouă întâlnire amicală a competiției tradiționale de tenis de câmp dublu bărbați între echipele Clubul Sportiv Universitar Târgu Mureș și echipa de tenis a Clubului Sportiv Vésztő, din a cărei selecționată fac parte și medici români din Julia și Bichișciaba. Baza sportivă din Vésztő dispune de trei terenuri de tenis, iar membrii clubului se întâlnesc aici de un deceniu și jumătate cu jucători de tenis, medici din Târgu Mureș. La întâlnirea amicală de anul acesta rezultatul final al competiției a fost egal, 8-8.

Din echipa medicilor din

Târgu Mureș a făcut parte: dr. Constantin Copotoiu, șeful Clinicii de chirurgie din Târgu Mureș și rector al Facultății de Farmacie și Medicină din Târgu Mureș și medicii: George Esianu, Teodor Blaga, Marcel Olteanu, Bálint Andor, Takács János, Szepessy László, Csizmadia Csaba, Silviu Dendea, Cristian Chirilă. Din echipa medicilor din Ungaria au făcut parte Rác Attila și Nagy Béla din Julia, Anton Moldovan din Bichișciaba și Tabi László din Vésztő. Colaborarea dintre cele două cluburi sportive există de aproximativ 15 ani, iar întâlnirile au pe primul plan tenisul de câmp.

„Sigur că la aceste întâlniri sportul este pe prim



nal cât și sportiv. După două zile de tenis am obișnuit să le oferim oaspeților din România și posibilitatea de a petrece o zi sau două de odihnă, iar la sfârșit are loc întotdeauna o masă colegială, unde ne strângem mâinile și ne simțim bine. Din cauza unui mic accident de ruptură de tendon achilian, organizatorul principal al acestei întâlniri, dr. Ioan Ciotea, nu a putut juca tenis cu noi în acest an, însă a fost prezent în fiecare moment și ne-a susținut moral...”, ne-a mărturisit dr. Anton Moldovan.

Întrecerile sportive s-au desfășurat o zi pe terenul de tenis din Vésztő, iar o altă zi pe cel din Julia, al cărui proprietar este dr. Ioan Ciotea, care atât cu participarea la competițiile de tenis, cât și financiar a susținut această întâlnire din partea Autoguvernației Românești din Julia.

Anca Butar

Grupele Ligii Campionilor pentru sezonul 2011/2012

Grupele Ligii Campionilor pentru sezonul 2011/2012, conform tragerii la sorți de joi, 25 august, de la Monte Carlo sunt următoarele:

Grupa A: Bayern München (Germania), Villarreal (Spania), Manchester City (Anglia), Napoli (Italia)

Grupa B: Internazionale Milano (Italia), TSKA Moscova (Rusia), OSC Lille (Franța), Trabzonspor (Turcia)

Grupa C: Manchester United (Anglia), Benfica Lisabona (Portugalia), FC Basel (Elveția), Oțelul Galați (România)

Grupa D: Real Madrid (Spania), Olympique Lyon (Franța), Ajax Amsterdam (Olanda), Dinamo Zagreb (Croatia)

Grupa E: Chelsea (Anglia), Valencia (Spania), Bayer Leverkusen (Germania), RC Genk (Belgia)

Grupa F: Arsenal (Anglia), Olympique Marseille (Franța), Olympiakos Pireu (Grecia), Borussia Dortmund (Germania)

Grupa G: FC Porto (Portugalia), Șahtior Donețk (Ucraina), Zenit Sankt Petersburg (Rusia), Apoel Nicosia (Cipru)

Grupa H: FC Barcelona (Spania), AC Milan (Italia), BATE Borisov (Belarus), Viktoria Plzen (Cehia)

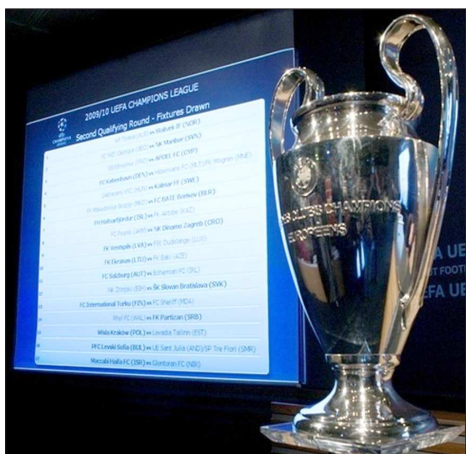
Faza grupelor va avea loc în perioada 13 septembrie–7 decembrie.

plan. La aceste jocuri amicale am avut ocazia să ne cunoaștem mai bine între noi, să ne spunem opiniile, să cunoaștem și opiniile altora, s-au adâncit prietenii atât pe plan profesio-

Preliminarii Cupa Mondială 2014

Repartizată în a patra urnă valorică, România a fost extrasă în Grupa D alături de Olanda, Turcia, Ungaria, Estonia și Andorra. Preliminariile Cupei Mondiale 2014 se vor dis-

puta în perioada 7 septembrie 2012–15 octombrie 2013. Primul loc din fiecare grupă merge la turneul final, locurile doi cu cele mai multe puncte joacă baraj.



www.sport.ro
portalul tău de sport

TVR 1



Luni 5 septembrie

6.00 Telegiurnal 8.00 Vară, fete și vedete! 9.10 Serial. Legende de palatului: prințul Jumong (R) 13.00 Telegiurnal 14.30 Emisiune în limba maghiară 16.00 Egipt. Documentar 17.00 Telegiurnal 17.25 Serial. Legende de palatului: prințul Jumong 19.00 Telegiurnal 20.00 Prim plan 21.00 Replay special 22.00 Serial. Anatomia lui Grey.

Marti 6 septembrie

6.00 Telegiurnal matinal 8.00 Vară, fete și vedete! 9.10 Serial. Giuvaierul palatului 10.20 Studio Național Arena 11.40 Serial. Legende de palatului: prințul Jumong 13.00 Telegiurnal 13.45 Post Meridian 15.00 Emisiune în limba maghiară 16.00 Studio Național Arena 17.00 Telegiurnal 17.25 Serial. Legende de palatului: prințul Jumong 19.00 Telegiurnal 20.30 Fotbal: România-Franța 22.40 Studio fotbal.

Miercuri 7 septembrie

6.00 Telegiurnal 8.00 Vară, fete și vedete! 9.10 Serial. Giuvaierul palatului 11.40 Serial. Legende de palatului: prințul Jumong 13.00 Telegiurnal 13.45 Mai aproape de tine 14.30 Oameni ca noi 15.00 Conviețuiri 16.00 Egipt. Documentar 17.00 Telegiurnal 17.25 Serial. Legende de palatului: prințul Jumong 19.00 Telegiurnal 20.10 Film. Labirintul trecutului 22.00 Serial. Anatomia lui Grey.



Diana Dimian și Eda Marcus prezintă „Vară, fete și vedete”

Joi 8 septembrie

6.00 Telegiurnal 8.00 Vară, fete și vedete! 9.10 Serial. Giuvaierul palatului 11.40 Serial. Legende de palatului: prințul Jumong 13.00 Telegiurnal 13.45 Interes general 14.30 Emisiune în limba germană 17.00 Telegiurnal 17.15 Serial. Legende de palatului: prințul Jumong 19.00 Telegiurnal 20.10 Film. Președintele 22.00 Serial. Anatomia lui Grey.

Vineri 9 septembrie

6.00 Telegiurnal 8.00 Vară, fete și vedete! 9.10 Serial. Giuvaierul palatului 11.40 Serial. Legende de palatului: concubina regelui (R) 13.00 Telegiurnal 13.45 e-Forum 14.30 Tribuna partidelor parlamentare 16.30 Serial. Beaver rezolvă tot 17.00 Telegiurnal 17.25 Serial. Legende de palatului: prințul Jumong 19.00 Telegiurnal 20.10 Film. Casa Rusia 22.10 Film. White Mischief.

Sâmbătă 10 septembrie

6.10 Omul și timpul 7.35 Desene animate 9.10 Film. Percy, Buffalo și eu 10.45 Spectacol de circ internațional 11.00 Pro patria 12.00 Travelling circular 13.00 Telegiurnal 13.30 Serial. Hannah Montana 14.00 Festivalul de Folclor al Românilor de Pretutindeni 2011 15.00 Festivalul de Folclor Ileana Rus, 2011 16.05 Film. Mănăstirea Northanger 17.45 Teleenciclopedia 19.00 Telegiurnal 20.10 Film. Tipic masculin 22.10 Film. Sechestrați în spațiu.

Duminică 11 septembrie

6.00 Universul credinței 8.00 Ca la carte 8.30 Desene animate 9.20 Tezaur folcloric 10.10 Viața satului 10.55 Minutul de agricultură 11.00 Viața satului 12.00 Ultima ediție 13.00 Telegiurnal 13.30 Ediție specială. Comemorarea victimelor atentatelor de la 11 septembrie 2001 15.00 Serial. Prin păduri și munți, inimi înălțate 16.00 Supermarket de divertisment 19.00 Telegiurnal 20.10 Film. Taxi 4. 22.00 Serial. Anatomia lui Grey.

TVR 2



Luni 5 septembrie

7.00 Serial. Familia Simpson 7.30 Serial. Cercul vieții 9.00 Povești din sălbăcie Documentar 10.00 Confesiuni (R) 11.00 Telegiurnal 11.30 Ora de business (R) 12.30 ABC...De ce? (R) 13.00 Desene animate 13.35 Împreună în Europa 14.30 Descurcă-te singur! (R) 15.00 Serial. Cercul vieții 16.00 Telegiurnal 17.30 Serial. Jamie în Italia 18.35 Serial. Trei regate 19.30 Ora de business 21.00 Ora de știri 22.00 Serial. Battlestar Galactica 22.55 Serial. Trei regate.

Marti 6 septembrie

7.00 Serial. Familia Simpson 7.30 Serial. Cercul vieții 9.00 Povești din sălbăcie 10.00 Confesiuni (R) 11.00 Telegiurnal 11.30 Ora de business (R) 12.30 ABC...De ce? (R) 13.00 Desene animate 13.35 Împreună în Europa 14.30 Tribuna partidelor parlamentare 15.00 Serial. Cercul vieții 16.00 Telegiurnal 17.30 Jamie în Italia 18.30 Serial. Trei regate 19.30 Ora de business 20.30 Supraviețuitorii în jungla urbană (R) 21.00 Ora de știri 22.00 Serial. Battlestar Galactica 22.55 Serial. Trei regate.

Miercuri 7 septembrie

7.00 Serial. Familia Simpson 7.35 Serial. Cercul vieții 9.00 Povești din sălbăcie 10.00 Confesiuni (R) 11.00 Telegiurnal 11.30 Ora de business (R) 12.30 ABC...De ce? (R) 13.00 Desene animate 13.35 Împreună în Europa 15.00 Serial. Cercul vieții (R) 16.00 Telegiurnal 18.35 Serial. Trei regate 19.30 Ora de business 20.30 Frăția vinului 21.00 Ora de știri 22.00 Serial. Battlestar Galactica.

Joi 8 septembrie

7.00 Serial. Familia Simpson 7.35 Serial. Cercul vieții 9.00 Povești din sălbăcie 10.00 Confesiuni (R) 11.00 Telegiurnal 11.30 Ora de business (R) 12.30 ABC...De ce? (R) 13.00 Desene animate 13.35 Împreună în Europa! 14.30 Tribuna partidelor parlamentare 15.00 Serial. Cercul vieții 16.00 Telegiurnal 17.30 Restaurantul lui Jamie (R) 18.35 Serial. Trei regate 21.00 Ora de știri 22.00 Serial. Battlestar Galactica 23.00 Serial. Trei regate.

Vineri 9 septembrie

7.00 Serial. Familia Simpson 7.35 Serial. Cercul vieții 9.00 Povești din sălbăcie 10.00 Confesiuni (R) 11.00 Telegiurnal 11.30 Ora de business (R) 12.30 ABC...De ce? (R) 13.00 Desene animate 13.35 Împreună în Europa! 14.30 Tribuna partidelor parlamentare 15.00 Serial. Cercul vieții 16.00 Telegiurnal 17.30 Restaurantul lui Jamie (R) 18.35 Serial. Trei regate 21.00 Ora de știri 22.00 Serial. Battlestar Galactica 23.00 Serial. Trei regate.

Sâmbătă 10 septembrie

7.00 Arhitecturi. Documentar 8.00 D'ale lui Mitică (R) 9.00 Serial. Doctor Who 10.00 Normanzi. Documentar 11.30 Revoluția lui Jamie 12.00 Tennis 16.00 Telegiurnal 16.30 Cirque du Soleil: focul lăuntric 17.00 FIFA Beach Soccer World Cup – Ravenna 2011 18.30 Palatele lumii 19.10 Film. Pe fundul oceanului 21.00 Ora de știri 22.00 FIFA Beach Soccer World Cup – Ravenna 2011 22.55 Serial. Atmosferă fierbinte.



FIFA Beach Soccer World Cup – Ravenna 2011

Duminică 11 septembrie

7.00 Azi despre mâine (R) 8.00 Descurcă-te singur! 9.00 Serial. Doctor Who 10.00 Pescar hoinar 11.00 Magazin UEFA Champions League 11.30 Jamie gătește în 30 de minute 12.00 Tennis: Turneul Ropharma-Challenger Brașov 14.10 Film. Aventuri cu Ava 16.00 Telegiurnal 16.30 D'ale lui Mitică 18.30 Pe picior mare (R) 19.10 Film. Agata și furtuna 21.00 Ora de știri 23.00 Serial. Atmosferă fierbinte.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

5 SEPTEMBRIE, LUNI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.55: Încheiere

6 SEPTEMBRIE, MARȚI (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: „Din 4 colțuri ale lumii” 17.55: Încheiere

7 SEPTEMBRIE, MIERCURI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

8 SEPTEMBRIE, JOI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Revista presei 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

9 SEPTEMBRIE, VINERI (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

10 SEPTEMBRIE, SÂMBĂTĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Reportaje, interviuri 17.25: Stele de cinci stele – emisiune de muzică ușoară 17.55: Încheiere

11 SEPTEMBRIE, DUMINICĂ (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: Sinteza știrilor săptămânii 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

Emisiunea radiofonică în limba română este difuzată zilnic între orele 16.00–18.00, pe undele medii cu frecvențele de 1188 kHz și 873 kHz.

Ecranul nostru

miercuri, 7 septembrie 2011 (m1 ora 13.20)

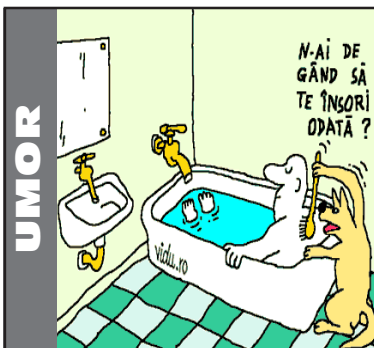
Reluare: vineri, 9 septembrie 2011 (m2 ora 10.40)

sâmbătă, 10 septembrie 2011, m2, 5.20

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

După câteva informații din viața publică a românilor din Ungaria vă propunem în atenție un reportaj, realizat la deschiderea anului școlar al Școlii Generale „Lucian Magdu” din Bătania. Instituția de învățământ a fost preluată de Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria. Noi ne-am interesat despre greutățile perioadei de tranziție.

Realizator: Tiberiu Boca



Cazare ieftină la Centrul Cultural Românesc din Jula

Liceul „N. Bălcescu”, Școala Generală și Căminul de Elevi din Jula funcționează într-o clădire impozantă. Instituția oferă cazare la nivel superior și îndeplinește și funcția de Centru Cultural Românesc pentru comunitatea românească din Ungaria.



În cadrul centrului dispunem de 5 camere de oaspeți cu câte 2 paturi și 5 camere cu câte 3 paturi. Acestea pot fi închiriate pe parcursul întregului an. Fiecare cameră are baie separată și un mic balcon.

Contacte și informații:

e-mail: romiskgvula@freemail.sulinet.hu
telefon: +36/30-692-7359

Vând casă cu mansardă, confort lux, încălzire centrală cu gaz, anexe, în centrul Chițigazului (Kétegyháza), cu o suprafață de 98 m². Casa are o grădină cu o suprafață de 960 m², grădină cu gazon, aranjată. Contact: +36-30/540-7766.



Vând teren îngrădit pentru construcții la Jula, lângă poiana Dürer, într-o zonă rustică în dezvoltare, potrivit pentru întreprinderi turistice. Terenul are o suprafață de 10.444 m². Contact: +36-70/701-9286.



Ciobanu' și netu'

Un turist, într-un sat din Apusenii:
– Bade, dar înapoiți mai sunteți în satul ăsta, nici curent electric nu aveți! Măcar pot să cumpăr niște brânză de oaie de la careva, pe aici? Poți să-mi dai o adresă?
– No, apăi cum nu, domnule dragă, numai notează-o matală: www.branzadeoaie.ro.



ICR Budapesta va fi timp de două zile cu porțile larg deschise



Ungaria cu 14 ani în urmă s-a alăturat Zilelor moștenirii culturale europene – „European Heritage Days – Cultural Heritage Days”, care se vor desfășura și anul acesta, pe 17–18 septembrie, la Budapesta. În urma solicitărilor venite din partea Uniunii Arhitecților din Ungaria, a unor agenții de turism din Budapesta și

din partea Arhivei Naționale a Budapestei, ICR Budapesta ne-a informat că intenționează să participe la acest eveniment gen „ziua porților deschise”. Astfel, cei interesați de arhitectura Budapestei, în cadrul Heritage Day, vor avea posibilitatea să viziteze peste 1000 de clădiri din acest oraș, printre altele și pe cea care găzduiește

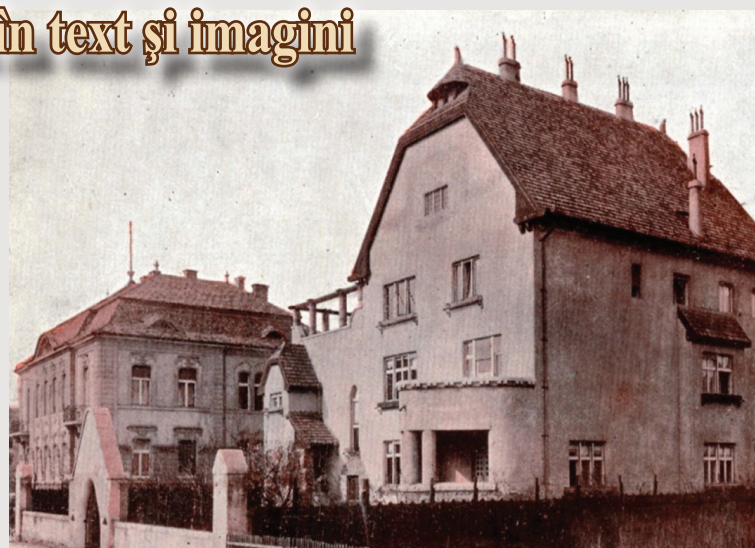
Institutul Cultural Român. Vila „Malonyai” este o clădire monument, proiectată de Lajta Béla, unul dintre cei mai renumiți arhitecți ai capitalei maghiare de la începuturile secolului al XX-lea. Publicul va avea posibilitatea, pe lângă sălile de expoziție și salonul clădirii, să viziteze, însoțiți de un specialist, și alte încăperi ale sediului. Pentru 2011, ICR Budapesta dorește să se alăture acestui eveniment european în Budapesta cu următorul program: două vizite ale clădirii între orele 10.00–12.00; prezentarea istoriei clădirii însoțită și de o proiecție de imagini; prezentarea personalităților de nume cărora se leagă clădirea, prezentarea elementelor și a stilului Seces-sion, respectiv a elementelor decorative ardelenesti, care pot fi recunoscute în ornamentele clădirii și, totodată, prezentarea activității ICR Budapesta. **A.B.**



Istoricul clădirii în text și imagini

Scriitorul și istoricul de artă Malonyai Dezső a cumpărat terenul din strada Izsó nr. 5 la 3 iulie 1905, iar aprobările pentru proiectele lui Lajta Béla le-a obținut în septembrie același an. Planurile vilei se refereau la o clădire cu un singur etaj. Cuprindea două locuințe: una la parter și alta la etaj, ambele având câte șase camere. După un alt plan, i s-a mai adăugat încă un etaj, clădirea având așa două etaje cu camere de lucru, camere pentru servitori, etc. Malonyay și-a vândut vila în 1909 pentru gróf Haller Györgyné.

Vila Malonyai începând din anul 1992 găzduiește Institutul Cultural Român din Budapesta. Până în 1990, aici a funcționat Ambasada Republicii Federale Germane.



FOAIA
românească
2 septembrie 2011
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Rita Păcșas, Anca Liana Butar, Ana Cioca Czesznak. Tehnoredactor: Ioan Ruja. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károlyi M. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2011: 3 luni 1050 forinți; 6 luni 2100 forinți; 1 an 4200 forinți. Publicația apare cu sprijin de la Fondul „Wekerle Sándor” și de la Departamentul pentru Românii de Pretutindeni.